

Politikos apžvalga.

Prancūzijos — Italijos ir Anglijos laivyno konferencija sėkmingai pasibaigė.

Kaip jau praeitame „Kario“ N-yje buvo pranešta, anglių užsienių reikalų ministeris specialiai nuvyko į Romą pamėginti sutaikinti prancūzus su italais laivyno nusiginklavimo klausimu.

Nors buvo pesimistiškų pranašavimų, tačiau italams ir anglams pavyko susitarti karo laivynų statybos reikalais ir buvo pasiektas atitinkamas susitarimas. Po to anglių užsienių reikalų ministeris Hendersonas dar kartą pasimatė su Mussolini, o anksti popiet su savo kolegomis išvyko į Paryžių, kur turėjo pasitarimą su prancūzų užsienių reikalų ministeriu.

Žinia apie susitarimo pasisekimą sukėlė Paryžių didžiausio susijaudinimo. Laikraščiais išėjo su stambiomis antraštelėmis, pranešdami apie „didelį pasisekimą“. Tačiau tuo tarpu jokių smulkmenų apie susitarimą nei Romoj nei Paryžiuje nežinoma. Italų laikraščiai taip pat plačiai rašo apie susitarimą ir jo galimas išdavas, pabrėždami šio susitarimo ypatingą reikšmę taikos reikalui.

Kovo 2 d. prancūzų užsienių reikalų ministerijoje buvo pasirašytas prancūzų, anglių, italų laivyno susitarimas. Tą susitarimą pasirašius, galutinai užfiksuota Hendersono, Briando ir Italų vyriausybės atstovų Romoje derybų pabaiga. Susitarimas leis Prancūzijai ir Italijai prisidėti prie anglių, amerikiečių pereinamais metais sudarytos jūrų nusiginklavimo sutarties. Tuo pačiu pašalinamas prancūzų-italų ginklavimosi rungtyniavimas iki 1936 metų. Šis susitarimas bus pateiktas Amerikai ir Japonijai, nes juo kiek pakeičiamas Londono jūrų nusiginklavimo sutarties tekstas. Susitarimo tekstas bus paskelbtas artimiausiomis dienomis.

Įtakingas prancūzų laikraštis „Temps“ mano, kad susitarimas dėl jūrų sutarties parodo nuoširdžią santarvę tarp Prancūzijos ir Anglijos ir, be to, bus stipri priemonė tarpautinei taikai vykdyti. Laikraščio nuomone, po sutarties pasirašymo susidarysianti nauja atmosfera, kurioje bus galima išspręsti visus esančius tarp Italijos ir Prancūzijos nesuspriatus.

Lietuvos Latvijos žuvininkystės konvencija priimta.

Seimo žemės ūkio komisija priėmė konvenciją su Lietuva dėl bendros upių žuvininkystės eksploatacijos. Be to, komisija svarstė javų įvežimo monopolio projektą. Nutarta, kad rugiai, kviečiai ir miltai bus įvežami tik valdžios. Privatiems asmenims ir firmoms užsienio javų įvežimas bus uždraustas. Vidaus rinkoje gamintojai turės teisės pardavinėti savo javus laisvoje rinkoje ir laisvomis kainomis arba atiduoti javus valstybės monopolio reikalams.

Latvijos vyriausybės krizis. Čelmino kabinetas atsistatydino.

Spaudos žiniomis, latvių ministeris pirmininkas Čelminš per seimo posėdį, nematydamas jokie galimumo, kad balsuojant socialdemokratų nepasitikėjimo formule, ji galėtų būti atmesta, pats įteikė seimo prezidiumui deklaraciją, kuria vyriausybė atsistatydina.

Savo deklaracijoje latvių ministeris pirmininkas pareiškė, kad svarbiausias vyriausybės uždavinys buvo valstybės ūkio stabilizavimas ir žemės ūkio ir pramonės plėtimas ir apsauga. Norėdama sumažinti ekonominę krizę, kuri gyvai palietė Latviją, vyriausybė parengė valstybės ūkio programą dėl biudžeto, užsienių prekybos ir kredito politikos. Tačiau tos programos įgyvendinimas susidūrė su opozicijos ypač socialdemokratų pasipriešinimu, prie kurio prisijungė latgaliečiai. Turėdama tai galvoj, vyriausybė laiko, kad esamomis sąlygomis programos įgyvendinimas nėra galimas. Dėl to uždedama visą atsakomybę už galimus ūkiškus sunkumus toms frakcijoms, kurios priešinosi vyriausybės programai, vyriausybė nutarė atsistatydinti. Socialdemokratų nepasitikėjimo formulės balsavimas tuo pačiu atkrita. Ypač

aštriai kritikavo vyriausybės darbus Cielenis, buvęs latvių užsienių reikalų ministeris. Jis tvirtino, kad ekonominė šalies būklė yra nepaprastai sunki. 1928 metų užsienių valiutos atsarga siekė 72,5 mil. latų, tuo tarpu dabar tik 31 mil. Protestuotų vekselių skaičius iš 3,8 mil. 1928 metais dabar pasiekęs 9,4 mil. latų. Netikusi vidaus ir socialinė politika. Vienintelis pozityvus vyriausybės darbas esąs tai prekybos sutartis su Lietuva.

Prof. Biržiška išvyko Amerikon, kad sudarytų Amerikos lietuvių, ukrainiečių ir gudų vienybę prieš lenkus.

Kaip žinome, neseniai išvyko Amerikon Vilniui Vaduoti Sąjungos centralinio komiteto pirmininkas, įžymus visuomenės veikėjas ir mokslininkas prof. Mykolas Biržiška, ir išbus ten 3 mėnesius.

Vyriausioji kelionės Amerikon priežastis yra pačių Amerikos lietuvių sumanymas steigti savą Sąjungą Vilniui Vaduoti ir jų pareikštas noras gauti tam darbui talkos iš Nepriklausomos Lietuvos, ypačiai iš tų, kurie labiau už kitus yra savo jėgas paskyrę Vilniaus vadavimo darbui. Į tai atsižvelgęs, V. V. S. Centro Vykdomasis Komitetas pavedė prof. Biržiškai kuo galint, ypačiai paskaitomis apie Vilniaus kraštą ir jo vadavimo akciją, padėti broliams amerikiečiams.

Tąja proga tenka mūsų Vilniui Vaduoti Sąjungai pačiai užmegzti griežtesni darbo santykiai su Amerikos lietuvių visuomene, kurių trūkumas lig šioliai skaudžiai atsiliepė mūsų veikimui. Ne vien iš amerikiečių spaudos ir atskirų veikėjų laiškų ar net vieno kito gan atsitiktino atsilankymo, kaip kad ligi šioliai, tik betarpiškai pažinus Amerikos lietuvių kolonijų gyvenimą — jų organizacijas, spaudą, vadovus, jaunuomenę — galima rimtai nustatyti bendrojo mūsų ir amerikiečių darbo gaires. Mūsų kovos dėl Vilniaus, vis aiškiau nusistatant Vytauto Didžiojo tautų — lietuvių, gudų ir ukrainiečių, galės būti vaisingesnės.

Išėję iš Lietuvos žydai Amerikoje yra susiorganizavę federacijon, kuri ne tik palaiko ryšius su Nepriklausomos Lietuvos žydų visuomene, bet per savo atstovus susisiekią taip pat su lietuvių visuomene ir jos veikėjais. Tie ryšiai sutvirtinti, ypačiai atsižvelgus į Vilniaus darbo kryptį, turi rūpėti kiekvienam susipratusiam Lietuvos veikėjui, ir teks čia, žinoma, taip pat padirbėti.

Prof. Biržiška, atvykęs Amerikon, tuojau pradėjo savo darbą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp žydų, gudų ir ukrainiečių. Lietuvių Amerikos spauda praneša, kad vasario 5 d. Amerikoje gyvenančių Lietuvos žydų federacijos prezidentas su garbės pirmininku teisėju Leniru ir pirmininku Hurvien priekyje, viso 11 asmenų, pakvietė generalinį konsulą P. Žadeikį ir prof. Biržišką į bankietą, kur prof. Biržiška nupasakojo lietuvių žydų kultūrinio bendradarbiavimo draugijos uždavinius ir kryptį, o federacijos atstovai pasisakė remsią Lietuvos reikalus. Dalyvavo kilusių iš Kauno, Šiaulių, Biržų, Šakių ir kitų Lietuvos miestų ir miestelių žydų.

Vasario 8 d. prof. Biržiška dalyvavo ukrainiečių šventėje, Ukrainos žemių sujungimo (zluka) sukaktuvėms skiriamoj. „Svobodos“ redaktorius O. Reviuk savo prkalboje išaiškino šventės reikšmę ir pristatė susirinkusiems (keli šimtai ukrainiečių) prof. Biržišką, kaip mokslininką ir lietuvių ukrainiečių draugijos pirmininką. Prof. Biržiška atstovaujama draugijų vardu pasveikino ukrainiečius ir, priminęs, kaip maža Lietuva atrėmė ir neleido lenkų imperializmui pilnai savo planus įvykinti, ragino juos nenusimint, bet ir toliau dėl savo nepriklausomybės kovoti, susipračius su lietuviais ir gudais, kad bendromis pajėgomis pastatytų Lenkiją į savo vietą ir įtvirtintų tris broliškas respublikas — Lietuvą su Vilniaus sostine, Gudiją ir Ukrainą, kurios, jungdamos Baltijos ir Juodąsias jūras ir mokėdamos su kaimynais sugyventi, padėtų Europai susitaikinti.

Vasario 11 d. prof. Biržiškai skiriama apsilankyti Bajonėj, 13 d. — Kearny, vis New-Jorko apylinkėj, bet vasario 14 d. jis važiuoja į Filadelfiją ir toliau be pertraukos per lietuvių kolonijas.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaunas.

KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metal

Kaunas, 1931 m. kovo 12 d.

Nr. 11 (615)

Keli žodžiai kariams artistams.

Savo laiku esu jau „Karyje“ rašęs dėl teatro kariuomenėje. Visi žinome, kad šią auklėjimosi ir lavinimosi sritį daug kas kariuomenėje pamėgo. Dabar prie įgulos dalių ir šiaip atskirų kariuomenės vienetų yra suorganizuotos karių mėgėjų grupės ir sėkmingai dirba, bent ta prasme, kad jie, mėgiamą darbą dirbdami, patys savo srityje tobulėja.

Jau pradėdant scenos darbą tenka susidurti su kai kuriais netikėtumais, kliūtimis. Apie juos aš čia ir noriu trumpai pakalbėti.

Nepaprastos svarbos turi vaidinimui veikalo parinkimas. Su šiuo dalyku yra daugiau, negu blogai. Tinkamų bendrai scenai veikalų galėtume vos keletą suskaičiuoti, ką jau bekalbėti apie scenos veikalus, skirtus specialiai — karių teatrui. Taigi kariai artistai, kuriems teko vaidinimui tinkamų veikalų parinkimas atlikti, gerai žino, kad tas darbas ir bus bene sunkiausias ruošiantis vaidinti. Dažniausiai iš keblios padėties išsisukame tuo būdu, kad parenkamas koks farsas ar komedija iš visų esančių veikalėlių, nors šis

būtų mažiausiai tinkamas kariams. Žinome daugelį tokių scenos veikaliukų, kurie pasižymi sąmojaus ir sceningumo trūkumais. Tai yra ant greitųjų pagaminti, jei taip galima išsireikšti, niekai, kurių atsiradimo priežasties niekaip negalima pateisinti. Jie atsirado todėl, kad jų autoriai nieko geresnio parašyti negalėjo. Ir štai mūsų artistai priversti tokius niekus vaidinti, nes nieko geresnio nesiranda.

Karių mėgėjų grupės turėtų tokių veikaliukų saugotis. Kariams, be kitko, uždėta dar viena sunki pareiga — tai patriotizmo ir tėvynės meilės auklėjimas ir kėlimas. Šiuo atžvilgiu mūsų kariai-artistai savo vaidinimuose turėtų pralenkti ir Šaulių Sąjungą ir kitus. Kareiviui būtinas yra tėvynės meilės jausmo ugdyimas ir tą akstiną gaivinti paliekama ne vien kariuomenės vadams, bet ir kariams artistams. Šiems, pastariesiems, gal būt, net daugiau. Taigi, pasirenkant vaidinimui veikalą, ir reikia turėti tas galvoje. Iš negausios literatūros dabar aš galiu nurodyti tik V. Bičiūno „Savanoris“, K. Inčiūros „Savanorio

Kariuomenės pusk., būsiantiems karo pašto karvelynų prižiūrėtojams, buvo suruošti specialybės apmokymo kursai. Čia matome praktiškai atliekant savo darbą: karveliai nuvežami ligi tam tikro atstumo, o vėliau paleidžiami skristi į savo stovėjimo vietą.

Balčiūno foto

dukterį“, Dauguno „Kruvinais keliais“. Yra dar keli, kuriuose žymu tėvynės meilės vyriausia rolė, žymu prarastosios sostinės ilgesys. Tokių veikalų reikėtų statyti kuo daugiausia, nors jie ir reikalauja didesnio pasiruošimo ir darbo.

Šalia šių, kareivių nuotaikai kelti, galima vaidinti linksmus farsus ir komedijas. Bet, kaip minėjau, iš šių veikalų yra dažniausiai tušti, be turinio ir grožio, niekai. Taigi aš čia ir noriu pasiūlyti kariams artistams tą sritį, kurios jie, rodos, dar nebando įvesti į savo darbo programas. Tai trumpi vaidinimėliai, vadinamieji „eksromptai“, kurių planą sudaro gabesni iš pačių artistų. Į tokio vaidinimėlio turinį reikia įtraukti juokingesnius — svarbiausiai nepasenusius — įvykius iš dalies gyvenimo, iš kareivių kasdieninių nuotykių. Žinoma, nereikia kario vaizduoti, kaip lepšį, bobą, bailį. Tas, nors jukdys žiūrėtojus, neturės auklėjamos prasmės. Geriau viską taip pastatyti, kad būtų ir juokinga, ir švaru ir neįžeistų nė kieno garbės.

Tiesa, toki dalykai reikalaus gabesnių artistų, bet jų kiekvienoje dalyje yra užtenkamai.

Dabar truputį apie repeticijas ir paruošiamąjį darbą. Repeticijas reikia pradėti tuojau išrinkus veikalą, nedelsiant. Pramokus roles, reikia naudotis sufleriu, bet roles išmokti tiek gerai, kad generalinę repeticiją daryti galima būtų visai be sufleriaus. Tu-

met pasisekimas bus tikrai didesnis. Ypatingo dėmesio reikia kreipti į gestus, žodžius, tarimą. Režisuojantis privalo atidžiai sekti, kad žodžiai būtų teisingai tariami ir kirčiuojami, kad kariai artistai nekraipytų gimtosios kalbos.

Per repeticijas paaiškėja, ar gerai paskirstytos rolės. Paprastai su tuo neesti didelio vargo: kiekvienas artistas turi savo tipą, kuris jam geriausiai sekasi vaizduoti.

Mėgėjai ypatingai mėgsta šaržuoti, t. y. vaizduoti kurio nors vaidinamo asmens gerus ar blogus ypatumus su nemažais perdėjimais. Šito reikia saugotis. Reikia lūti kaip galima daugiau natūraliam.

Atsitinka, kad artistas užmiršta savo rolės kurią nors vietą. Jokiu būdu tuomet negalima sustoti ir laukti. Reikia iš savo galvos greitai kombinuoti ir sakyti. Kiti artistai susigriebs ir bus išvengta to, vadinamojo, „susikišimo“.

Dar per repeticijas reikia numatyti, ką kuris artistas turi veiksmo eigoje daryti, kad netektų matyti stovinčio ir į publiką, arba į sieną akis įbedusio artisto. Tai jau režisuojančio dalykas ir, žinoma, jo nurodymų privaloma laikytis. Šiuo atveju ir vaidinimuose privalo būti kariška drausmė.

Kitą kartą apie grimą, scenos paruošimą, drabužius ir t. t.

Jūr. Šaltenis.

Jūrų liūtai — karo šnipai.

Didysis karas daug ko nepaprasta parodė žmonėms. Kovoje kiekviena valstybė stengėsi būti gudresnė už savo priešus ir vis norėjo išrasti tokių kovos priemonių, kurių priešas dar neturi ir nuo jų gintis nemoka.

Dabar neseniai iš anglų karo laivyno archyvo dokumentų sužinota šitokia, tiesiog netikėtina, kovos priemonė, anglų bandyta pavartoti prieš vokiečių nardomuosius laivus. Pasirodo buvo dresiruoti tam tikri jūrų gyvuliai, jūrų liūtais vadinami, nardomiesiems karo laivams sekti.

Apie tai neseniai parašė Čekoslovakų laikraštis „Prager Presse“, kurio straipsnio — „Wie man den U-Booten beikommen wollte“ — vertimą čia ir paduodame.

„Dabartiniu laiku paskelbti anglų karo laivyno archyvo dokumentai parodė didžiojo karo laiku bandytą vartoti kovai su vokiečių nardomaisiais laivais būdą, galėjusį minimiems laivams sudaryti didelį pavojų, būtent — jūrų liūtų dresavimą laivams sekti.

Dalykas atrodo fantastiškas, bet vis tik yra tiesos, kad karo laiku Valijoje (Anglijos provincijoje. Vert.) prie Balo ežero buvo įsteigta ypatinga mokykla, kurioje laivynui buvo dresuojami jūrų liūtai.

Kai 1917 m. vokiečiai grėsė savo nardomaisiais laivais apsupti Angliją, vienam anglų laivyno karininkui kilo mintis dresuoti jūrų liūtus tiems laivams sekti taip, kaip yra dresuojami šunes žvėrimis sekti, nes Anglijos naikintojams dėl laivų apsupimo augo pavojus ir po vandeniu esančiųjų laivų nebuvo galima surasti. Dėl tos priežasties ir buvo pradėta lavinti jūrų liūtų išvidinės savybės ir jų proto daugiau išsivysčiusios ypatybės, pratinant laivus sekti ir jų stovėjimo vietą nurodyti.

Tai buvo atliekama šiuo būdu: prie liūto nugaros pririšdavo vandens paviršiuje plaukiančią plūdę.

Tada gyvulį paleisdavo. Kai tik jūrų liūtas išgirdavo po vandeniu plaukiančio laivo variklio veikimą — tuksenimą, instinkto vedamas plaukdavo prie jo. Smalsus gyvulys nardomąjį laivą apiplaukdavo keletą kartų ir tuo parodydavo jo stovėjimo vietą, o prie jo pririštoji plūdė tarnaudavo kaip taikymo taškas.

Jūrų liūtus pratindavo dirbtinio nard. laivo pagalba. Balo ežere ant tam tikros plūdės pritaisydavo metalinę dėžę, kurioje paleisdavo veikti stipriai užiantį variklį. Tada į vandenį paleisdavo jūrų liūtą, kuris iš tikro dažniausiai plaukdavo prie plūdės, kuri paprastai būdavo padedama apie 700 m. atstume. Kad uoliau liūtai stengtųsi prie plūdės plaukti, į dėžę padėdavo šviežiai pagautų žuvų. Dėžė su varikliu nuolat būdavo statoma toliau, kol prieita iki tol, kol gerai treniruotas liūtas pajusdavo variklio veikimą 3 mylių atstume ir tuojau ton kryptin plaukdavo.

Kaip plačiai tie bandymai buvo taikinti praktikai, anglų vyriausybė tyli, taip pat nieko nesako ir apie tai, ar iš tikro karo metu jūrų liūtai jų pusėje kovojo“.

I. J.

Lietuvos karys.

*Puslėtos rankos — darbo rankos,
Ir raumens — plienas, tikras plienas!
O veidas! Žvelgt į jį užtenka —
Matą: „Prieš šimtą vienas!“*

*Prieš šimtą vienas už tėvynę,
Už Vilnių, laisvę ir teisybę;
Kas ją šventvagiškai pamynė,
Tas menkas, tas — silpnybė.*

*Karys — sūnus tautos garbingas,
Jam mirt už močiū nebaisu,
Jei šauks trimitai, stos galingas, —
Laimės ar mirt kovoj drąsiu.*

VI. Kupris.

Su „Gotha“ per frontą.

(Iš karo lakūno užrašų).

Mūsų dvimotorinė, dvisparnė „Gotha“ prikrauta bombų ir su nukreiptais į viršų kulkosvaidžiais, jau laukė pasiruošusi startui.

Mechanikas, mažas, jaunas, išsitemęs nuo galvos iki kojų, linksmam sušuko mūsų pilotui — leitenantui.

— Motorai veiks puikiausiai. Jie patrauktų dar dusyk tiek, kiek dabar.

— Bravo, tarė leitenantas, jei mūsų žygis pavyks, ir mes sveiki grįšime, tai ir tau arbatai duosiu.

— Ponas leitenante, tarė priėjęs žvalgas, kada išskrendam.

— Tuojau! Pasakyk kitiems žmonėms, kad pasiruoštų.

Priėjau artyn. Vienas iš pilotų jau sėdėjo savo vietoje. Užsidėjęs ant akių akinius, pradėjau ir aš lipsti vidun. Bombanešio vadovas apsižvelgė aplink. Visi jau buvo savo vietose. Tada jis mostelėjo ranka ir iš karto abu motorai sužžė ir sudrebino visą lėktuvą.

— Pirmyn? sušuko šalia manęs sėdintis lėktuvo vadovas, ir „Gotha“ pradėjo bėgti ilga aerodromo pieva. Sunkiai jai teko pakilimas. Kelioliką milžiniškų bombų gerai ją spaudė prie žemės.

Aerodromo pievą jau baigėsi. Toliau ėjo plentas, apsodintas medžiais. Dar smarkiau sužžė motorai, ir bombonešis užsiplėšė į viršų. Pažiūrėjau atgal. Angaras stovi, prie jų lėktuvai mažėjo ir mažėjo.

„Gotha“ nusviro ant šono, pasisuko ir 500 metrų aukštumoje aplėkė aerodromą. Matyt, mūsų vadovas nutarė paskutinį kartą patikrinti lėktuvo tinkamumą ir pastovumą ore prieš išvykstant į tokią ilgą ir pavojingą kelionę.

Lyg lenktyniuodami, pro šalį pralėkė du mūsų naikintojai. Tai palydovai ir mūsų „Gothos“ apgynejai. Nulėkė apie 600 metrų, jie išsiskyre į šalis ir, nugulę ant šono, sukosi dideliu ratu. Tuo būdu jie tik galėjo derinti savo didelį greitį su neperdidžiausiu mūsų bombonešio greičiu.

Toli jau paliko aerodromas. Pralėkėme pro didžiulę girią, išpuoštą giliomis ir pavojingomis pelkėmis, kurių drėgnas ir kartu vilingas paviršius taip gražiai ir

aiškiai buvo matomas iš oro. Tarp girios vingiavosi kelias, storais rąstais išgrįstas. Jais, lyg kad skruzdės, slinko vežimai su municija, maistu ir pakeičiamais kareiviais. Protarpiais praslinkdavo su nedideliu greičiu automobiliai su balta vėliavėle, kurioje buvo įsiūtas raudonas kryžius: sužeistuosius iš lauko ligoninių gabeno tolyn — į krašto gilumą.

Mūsų kulkosvaidininkas, stovėjęs lėktuvo priešakyje, davė pavojaus ženklą ir, greit atsukęs kulkosvaidį į dešinę pusę, pakėlė jį kiek aukščiau. Mes visi sužiūrome. Tolumoje juodavo lėktuvas. Aiškiai buvo matyti, kaip jis, tai pakildavo, tai nukrisdavo žemyn.

Priešas ar savas? Ši mintis įkrito kiekvieno galvon. Aiškiai aš mačiau, kaip kulkosvaidininkas pradėjo žiūrėti pro taikiklį į lėktuvą. Pilotas, sėdintis šalia manęs, pažiūrėjo į benzino rodiklį. Tur būt jis galvojo, ar bus galima sprukti šalin, kai visai bus riesta.

Lėktuvas tiesiai skrido į mus. Tai buvo dvisparnis naikintojas ir vokiečių tipo. Lakūnas, matyt, mus nepastebėjo. Jis pasisuko šonu ir pradėjo kilti aukštyn. Sparnų galuose, uodegoje ir liemenyje buvo vokiečių oro laivyno ženklai.

Reiškia, lėktuvas savas. Bet lakūnas?

Labai dažnai priešas panaudavo į nelaisvę paimtus mūsų lėktuvus ir su jais gana toli į krašto gilumą įsiskverbavo.

Bet ne! Tai ne priešas! Lakūnas sėdintis naikintojuje pamosavo mums ranka, kurioje laikė baltą skepetaitę. Jis apsisuko ir artėjo. Aiškiai mes matėme, kaip lėktuvo šonai plevėsavo, kaip skarmalai. Jie buvo skersai ir išilgai kulky išgrežti. Lakūnas be šalmo, tik akinius turėjo, pusiau gulėdamas, negu sėdėdamas ir viena ranka laikydamas sau už galvos, o kita už vairo, pralėkdamas pro mus mostelėjo ranka ir nulėkė tolyn, į aerodromą, iš kurio mes pakilome.

Aš atsisukau. Lakūno jėgos buvo silpnos. Lėktuvas krypavo ore ir kiekvieną minutę galėjo ore apvirsti ar pereiti į suktuvą.

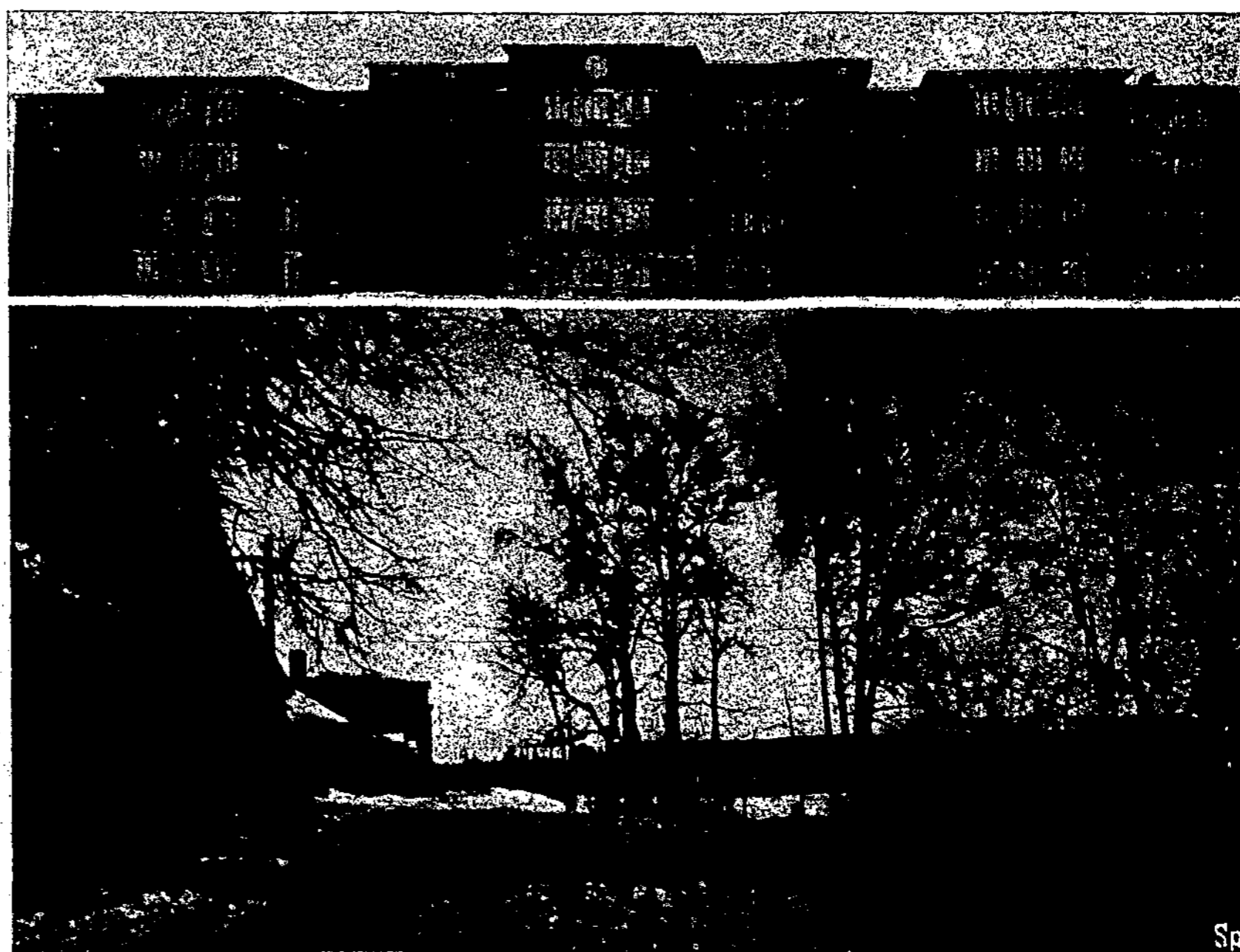
Sėdintis šalia manęs draugas sušuko:

— Tai Francas!

— Taip! atsakiau aš — Vargšas sušaudytas, kaip sūris.

Francas, kuris pasikėlė iš mūsų aerodromo ir nulėkė į fronto liniją „pamedžioti“. Matyt, jį apsiautė didesnis būrys ir sudaužė.

O vargšas, jis vis dėlto nenusi-

Viršuje — naujosios 4 p. p. kareivinės. Apačioj — to pat pulko rajono bendras vaizdas.

leido pas priešą — ar kur kitur į frontą, bet lėkė namo, lėkė visas jėgas sukaukęs, norėdamas nors mirti gintinėj.

Tolumoje pasigirdo lyg kurtus griausmas. O ten, kur dangus su žeme susisiečia, pilna baltų dūmų, lyg ten degtų medžiaga, kuri labai rūksta. Ten buvo Somero aukštumos, kurias atkaklia mūsų kariuomenė gynė nuo daug gausingesnio prieš.

Artinomės prie fronto. Aukštumos vairs nuleidžiamas, ir „Gotha“ kaukdama kopia į viršų. Žiūriu į aukštumos matuotoją. 700 metrų... 730... 780... 800... 850... 900... Vėjas švilpia pro ausis, didelis šaltis gnybia veidą.

Rodyklė, lyg kieno laikoma, slenka pamažu pamažu ir vis tik galų gale sustoja prie skaičiaus 1000. Reiškia esame 1000 metrų aukštumoje.

Vienas iš naikintojų lekia priešaky, o kitas užpakaly bombonešio. Abiejų pilotų galvos įsikiša tai į vieną, tai į kitą lėktuvo pusę. Jie žvalgo apylinkę ir saugoja nuo užpuolikų. O apačioje mūsų frontas. Ten, kur apkasai, tik niauri brūkšneliai, o pragariškas kovos triukšmas panėsi į kažkokį tolimą jūros bangų gaudimą. Nežinau kodėl, bet nesutinkam šiandien nei prieš „medžiotojų“, nei nesame apšaudomi iš priešlėktuvinių pabūklų.

Praskrendame pro savo linijas,

perskrendam apšaudomą „neitralią zoną“ ir pasiekiame prieš linijų užpakalį.

Lėktuvo vadovas žiūri į žemėlapi. Jame už Somero aukštumų pažymėtos raudonais brūkšneliais vietos, kurias reikės apšaudyti ir apmesti bombomis.

Kylame aukštyr ir slepiamės už debesų. Norime, kad į reikiamas vietas padarytumėm puolimą staigiai ir, kad priešas nebūtų prisirengęs mus „pavaišinti“.

Tik dvylika minučių mums paliko skristi, o paskui teks stoti į kovą. Pažiūriu į savo parašiotą, keturkampį kietą maišelį, pririštą prie nugaros. Labai retai tenka mūsų „Gothoms“ parvykti iš užfrontinių „ekskursijų“, labai dažnai tenka rasti kapą po sudužusio lėktuvo skeveldrų krūva. Ir dar dažnai atsitinka, kad lakūnas gali išlikti gyvas, iššokdamas su parašiotu.

Vienas iš naikintojų neria pro debesis žemyn. Sekame ir mes juos. Vienas iš naikintojų, kaip erelis krinta žemyn ir šauda iš kulkosvaidžio. Tik dabar pamačiau, kad didelė kuopa gulėjo išsiskleidus pievoje. Dalis jų gulėjo kniūpti, o dalis aukštiekninki. Ir tie, kurie gulėjo aukštiekninki, ne tik nepasislėpė nuo mūsų naikintojo, bet dar išdavė ir kitus. Ir štai kaip! Juos išdavė balti veidai, kurie žymiai skyrėsi nuo žalios aplinkumos. Mačiau, kaip nemokėję už-

Mūsų lakūnai oro erdvėje.

Kariuomenėje nesvarbu.

Tai buvo vienoje kavinėje. Į kavinę įėjo du kariai: ulonas ir artileristas. Ulonas sveikas, rausvas veidas, vėjo ir saulės užgrūdintas, šypsojos sveikatos pertekliu. Artileristas tvirtas, stambus vyras, juodbruvis tingiai sukinėjosi, kažkoks nepasitenkinimas išvagojęs veidą skubinosi jo dvidešimties metų jaunystę apdengti pasenėjimo skraiste.

Juodu atsisėdo arti manęs. Aš buvau civiliais drabužiais, skaičiau laikraštį. Apituštėje kavinėje nuobodžiai skambėjo pianino ir smuiko garsai.

— Trejetą dienų prastūmiau, — kalbėjo artileristas. — Kad tokių teismų būtų dažniau, nors per savaitę po vieną, daug greičiau prabėgtų tas kariuomenės laikas.

— Aš manau išsivynioti kaip nors iš tos rikiuotės — lyg pasigirdamas kalbėjo ulonas. — Man artelniko vieta kvėpia. Tada aš gyvensiu.

— Toks apkiutėlis Vaičius pasipainiojo, — piktai akcentavo artileristas, — jei ne jis, būčiau virėju pasilikęs.

— Et, truks čia prabėgti aštuoniolika mėnesių, — gerdamas dideliais gurkšniais arbatą, kalbėjo ulonas.

— Atsipalaidoji nuo rikiuotės, tada ir laikas greičiau bėga. Svarbu čia tau kas nors. Galva gali būti rami, gerai sakoma: „Kariuomenėje nesvarbu“.

— Nesvarbu, tai nesvarbu, — lyg kažkam posmavo artileristas, — bet tie visi statutai, rikiuotė nelenda į galvą. Tik lauki žmogus, kada baigsis, o šitos paigos laukimas baisesiai slegia. Tai tau ir nesvarbu.

— Tiesa, ir aš kartais pamanau sau vienas, — sučiupo artileristo mintį ulonas, — nelenda ir man kariuomenės mokslas. Pro vieną ausį įeina, o antroji nesusilaiko. Gal tas manymas, kad visa tai nereikalinga ir išdulkina visas žinias.

— Atvirai kalbant aš neatsakysiu kam tas visa reikalinga, — pritarė artileristas. — Tos visos žinios, statutai, sausi, broli, dalykai, Argi eisi į frontą šovinyrus statutų prisikišęs. Kampai, trajektorijos, taikymo linijos visai nereikalingos. Parodytų kaip šautuvas užtaisyti, iššauti, kaip su kulkosvaidžiu pleškinti, ir ko daugiau. O, dabar. — Numojęs ranka apsišluostė lūpas.

Po valandėlės išėjo. Skubiai nudrožė Laisvės alėja.

Aš priminiau kalbą dviejų karių, kurią atsitiktinai nugirdau. Kad tokių pasikalbėjimų, kurie rodo,

simaskuoti, raitėsi kulku perverti ir paliko amžinai gulėti.

Nepralėkus nė šimto metrų, pasigirdo šūviai nuo žemės. Kitas prancūzų karėvių būrys šaudė — į mus. Oi vargšai! Ir jų žinios apie maskavimą buvo prastos. Daugelis iš jų šaudė į lėktuvus stati, ir visi jie liko lengviausiai sušaudyti iš kulkosvaidžių.

Tolumoje sujuodavo eilė ilgų namų, tai svarbūs priešui punktai, kuriuos mūsų uždavinys sunaikinti. Tai yra viena iš geležinkelio stočių, toliau tiltas per plačią, gilią ir sriauną upę ir sandėliai, kuriuose sukrauta maistas ir ginklai.

Žaibo greitumu artinamės prie namų. Kulkosvaidininkas, net prigulęs, šaudė iš kulkosvaidžio į sustojusius už kampo namų kareivius, taikintojas žiūri pro žiūroną apačion ir laiko ranka už rankenos. Atėjo reikiamas momentas. Jis patraukė rankeną, atsidarė klapanus ir keliolika bombų nulėkė žemėn.

Pralekiame pro sandėlius. Užpakalyj mūsų baisus trenksmas. Bombos pasiekė tikslą. Prisiartinam prie geležinkelio stotelės. Čia vėl apipilam kulku kruša ir išmetam aštuonias bombas. Stotelė sugniūžo, kaip degtukų dėžutė. Geležinkelio pylimas su pabėgiais ir bėgių gabalais nulėkė į dideli griovį. Negreit dar pajėgs jie tą vietą sutaisyti.

Iš kažkur puolė mus lėktuvas.

Tai „Spad'as“ — prancūzų naikintojo tipas.

Pilotas nieko kita nenorėjo, kaip tik mus „nuimti“. Jis artinosi dideliu greitumu prie „Gothos“ šono. Tik sublizgėjo jo apvalus galas ir žybtelėjo kelios ilgos liepsnelės. Kurčiai dunktelėjo kulkos į „Gothą“. Viena iš jų — įlindo pro dešini šoną, permušė ištemptą ant rėmelių žemėlapi, vos neužkliudė mano rankos, ir, atsimušus į plieninį trosą, sugniūžo ir nukrito žemėn.

Vienas iš mūsų pilotų puolė jį. Apskriejo didelį ratą, užkopė į viršų ir apipylė „Spad'o“ sparnus kulku kruša.

Šis nukrypo į vieną, kitą šoną ir paskui stačiu kampu pakilo aukšty. Oi! Abu lėktuvai susidūrė!

„Spad'o“ lūžo sparnai ir, kaip lapeliai, kada rudens vėjas nuplėšia juos nuo medžio ir pučia į purvyną, taip dabar tie sparnai krito. Mūsų naikintojas trūko į dvi dalis. Garsiai atsimušė lėktuvų dalys į medinius miestelio stogus ir suknežo į juos. Vargšas Lopsas žuvo!

— Uždavinį turime atlikti iki galo! — sukomandavo „Gothos“ viršininkas. Jis suką „Gothą“ šonan, ir mes lekiame išilgai Bulver upės. Stovėjęs prie kulkosvaidžio — kulkosvaidininkas sukniūbo. Galva jo nukrito žemyn, viena ranka paliko prie kulkosvaidžio rankenos, o kita kurčiai dunkstelė-

jo į briauną. Kulka klajūnė pakirto jį.

— Ten tiltas! — parodžiau aš pilotui, ir pats pažiūrėjau atgal. Kiek pasilikęs mūsų naikintojas dabar vėl mus privijo.

Sukame aplink tiltą. Apačioje trateno kulkosvaidis, bet mums tas nesvarbų. Tiltą siųst velniop ir tada atgal.

Vėl lekia žemyn bombos, vėl pragariškas trenksmas ir tilto skeveldros skubiai plaukia pavandeni.

Sudie tau, užfronte! Mostelėju aš ranka. Mes sukame atgal, kopiam aukšty ir padebesiais slenkame namo.

*

Prožektoriams šviečiant, nuvargę leidžiamės į aerodromą 12 valandą nakties. Viename angare žiba lemputės. Numetęs kombinzoną, parašutą, šalną ir atraportavęs dienos darbus, slenku į savo butą.

Praeidamas pro angarą pažiūrėjau jo vidun. Tarp plieno paukščių guli pašarvotas Francas. Pasisukęs arti mechanikas paaiškino, kad Franco jėgos baigėsi pačiame kelionės gale. Jis neturėjo jėgų nusileisti ir besileisdamas nukrito ir užsimušė.

Nulenkiau galvą prieš savo draugą, dabar jau nebegyvą. Kažin, gal ir man ryt teks toks pat burtas.

S. N. Elma.

kad tų žodžių savininkas nežino arba nenori žinoti savo pareigų, esu ir daugiau girdėjęs — ir jūs žinote.

Kaip sunku kalbėti apie žmones, apie tai ką jie turėtų puikiausiai žinoti, suprasti ir jausti.

Iš aukščiau minėto pasikalbėjimo mes galime suprasti, kad tie kariai žiūri į karinę prievolę, kaip į kokį jiems bereikalingai uždėtą jungą. Jų supratimu yra kažkoki galybė — valdžia, ar kariuomenės vadovybė, kur lyg kokią tradiciją palaikydama, šaukia kasmet būrius jaunuolių. Susišaukia ir moko visokių statutų, gimnastikų, pati nežinodama, kam ir dėlko. Vadinas, ruošia karius, bet ar neužtektų geram kariui mokėti šauti, durti. Kam ta visa mankšta.

Na, jei taip sau visko moko, be jokio reikalo, tai gali drąsiai kalbėti, kad kariuomenėj nesvarbu, gali į viską pro pirštus žiūrėti, ir laukti, kada, suteikę kario vardą, paleis į atsargą. Ir parvažiavęs į namus išdidžiai galėsi pasakyti: „Et, prasimuliavau pusantrų metų ir baigta.“

Visa laimė, kad tokių dvasios elgetų mažai randasi. Jie mano, kad atvykdami į kariuomenę, nešiodami drabužius, valgydami duoną, kurią tėvas nupirko, daro kam nors malonę, šalis, — tėvynė iš jo kokią išmaldą gauna. Argi neužtenka tau, mano krašte,

kad aš pusantrų metų pagulėjau kareivinėse, valgiau iš katilo ir retkarčiais į sargybą nuėjau. Kai reikėjo ir šautuvo dalis atsiminiau ir žinojau, kad kulkosvaidis susideda iš dviejų, galima sakyti, pagrindinių dalių. Paskiau buvau pasiuntiniu, virėju, o likusį laiką taip sau, kaip čia pasakius, prasišlaičiau ir žinojau, kad kariuomenėje „nesvarbu“. Aš manau, kad kariuomenė tai toki vieta, kur jaunuolis, sulaukęs dvidešimt vienerių metų, atvyksta į svečius. Visai aštuoniolikai mėnesių. Besisvečiuodamas išmoksta šauti, gulti, kelti, apkasą išsikasti ir pasisveikinti. Bet, gerbiamieji, kai tamstos kalbate apie begales statutų, apie dujas, puolimus, atakas, apie pareigą, valią, minėdami dvasios galybę, aš ramiai lėndu į sniegą, kaip putpelė, ir sakau: „Kariuomenėje nesvarbu“. Kam man bereikalingos žinios, ar aš nežinau, kas mano priešas ir į kurią pusę turiu nukreipti šautuvo vamzdį.

Tiesa, aš buvau ir pamiršęs, kad šitie laukai, kečiai, laukos nuo gilios senovės turėjo būti apginti. Ir kas tik arė lauką, piovė šieną, ar medžiojo, turėjo saugoti šitą kampelį. Jie, anie spietėsi į būrius, klausė vadų ir dėjo visas pastangas ir gyvybę, kad tik apsaugotų žemės kampelį nuo grobiko, save nuo vergu-

FIZINĖ KULTŪRA.

Fizinės kultūros reikšmė žmogaus kūno sustiprinimui.

Kas tai yra fizinė kultūra? Žmogaus organizmas, panašus į sudėtingą mašiną, gali teisingai dirbti tik tuomet, kada jo atskiros dalys dirba normaliai ir vienodai lavinasi. Kaip mažas laikrodžio ratelis sugedęs stabdo arba suardo viso laikrodžio mechanizmo darbą, taip sugedęs koks nors žmogaus kūno organas atsiliepia visam žmogaus organizmo darbui.

Žmogui dirbant, ne visi jo organai dalyvauja darbe: vieni iš jų dirba mažai arba lieka visai nejudomi, kiti lavinasi labai lėtai. Ta-

tai anksčiau ar vėliau veda prie nenormalaus darbo (jaučiama kai kurių organų didelis nusilpimas).

Sakysim, piovejus beveik vien rankomis naudojasi, deja, kojos dirba mažai; proto darbo darbininkas (raštininkas, rašytojas) daugiau įdeda darbo smegenimis, likusieji organai pasilieka beveik be judėjimo.

Kuo gi galima suderinti tokį nevienodą mūsų kūno organizmo išsilavinimą, arba, kuo galima sumažinti mūsų darbo žalą, kai darbas reiškiasi vienpusiškai. Mokslas ir šiam reikalui rado atsakymą:

fizine kultūra. Į klausimą, kas tai yra fizinė kultūra, daugelis atsako: „sportas, gimnastika“.

Ar bus žmogus visiškai sveikas, jei užsiims vien gimnastika arba kuriuo sportu, jei jis, tai darydamas, neatsižvelgs į visus sveikatos reikalavimus, jei šie užsiėmimai bus daromi uždaroje patalpose, be gryno oro, be jokios sistemos ir tvarkos. Pavyzdžiui, kalvio rankų raumenys gerai išlavinti, bet plaučiai nesveiki, nes dirba blogose sąlygose: kalvė karštis dažnai mainomas šalčiu, ore nuolat lakioja anglinės dulkės ir suodžiai. Ar užteks kalviui užsiiminėti fiziniais lavinimais, kad sumažintų kalvės žalą sveikatai, jeigu jis dirbs tokiose pat sąlygose? Ne, nes į plaučius vėl pateks, dirbant kalvėje, žalingi daiktai — dulkės ir suodžiai. Kalvio sveikata nedaug ges, jeigu jis atliks fizinę mankštą, vienodai lavins visus savo organus, jei tuo pat laiku jo darbas eis sveikose higieniškosose sąlygose: kalvė bus daug šviesos, bus nuolatinis gryno oro papildymas, dulkės ir suodžiai mažės.

Jau iš šito pavyzdžio aišku, kad fizinė kultūra tai ne tik gimnastika ir sportas, bet nuolatinis rūpestis žmogaus sveikatos sustiprinimu, padedant fizinei mankštai ir laikantis visų sveiko gyvenimo taisyklių.

Mūsų kariuomenės pašto karveliai savo pastogėj

Balčiūno foto

Retkarčiais aš prisimenu, ir mintys draikosi. Jei gu — manau sau, — aštuonioliktais metais nebūtų buvę savanorių, nebūtų mūsų kariuomenės, kažin ar mes gyventume nepriklausomai, ar galėčiau kalbėti lietuviškai, ar tik koks vokiečių, lenkas ar bolševikas nešvilpautų po mano tėviškę, o aš kur nors Uralų kalnuose, kaip kormis, urbyčiau žemę, o gal kokiam vokiečio ar lenko ūkyje bernaučiau už duonos plutą.

Kad ir dabar, jei nebūtų kariuomenės, ar nesumanytų koks nors pietų ar rytų kaimynas padaryti ekskursiją į mūsų kraštą. Ir turėtum sau naują baudžiamą.

Štai visi mano namiškiai ramiai dirba žemę, Laurynas Vaitiekus sjuva, Girnius mala grūdus. Visi dirba savo vietoje, ramūs. Ar jiems kartais neateina mintis, kad vieną dieną, o gal naktį, užpuls svetimieji — grobikai, pavergs, kaip kad buvo pavergę. Matyt, kad jie ramūs, jie pasitiki, kad mes — kariai juos apsaugosim. Vadinas, jų manymu mes turim būti geri kariai, pasiruošę, suprantą savo pareigas. Tai, kažin ar mes neapvilsime jų. Sakyk, na jei po kelių metų, kai aš jau ir iš atsarginių barų būsiu išėjęs, arsiu lauką, piausiu šieną, ir prisiminsiu, kad kariai tik laukia, kad šiaip taip atstūmus karinę prie-

volę ir sau mano: „Kariuomenėje nesvarbu“. Na, palaūk, tokiais paukščiais nėra ko pasitikėti. Tai visai nekoks dalykas.

Pasirodo, kad svarbiomis pareigomis esame apdovanoti. Juk pavesdami milijonų žmonių laisvę, turtą, garbę turi žinoti kam paveda. Kas nevertas to pasitikėjimo, neįeina į karių eiles.

Štai, mus išrinko, pavedė, aprūpino viskuo, pasitikėjo, o mes atėjome ir drįstame sakyti: „Kariuomenėje nesvarbu“.

Ar bus ir kiti tokie pat, ar ir jie mus apvils, kaip mes juos. Ne!

Dabar, dovanokit, gerbiamieji, aš nors dalį žinau, kokios man pareigos pavesotos, ką aš turiu daryti, kaip pasiruošti žygiams, kurių pareikalaus šitos pareigos.

Dabar kiekviena valanda, minutė bus soti darbu ir pasiaukojimu ir bėgs laikas, mano darbais pažymėtas, kaip ratuotos bitės į avilį.

Supratęs gyvenimo prasmę, žinodamas savo pareigas, aš neklausiu, kur yra laimė.

L. Do-nas.

Karys yra tik karys, bet ne politikas!

Fizinių mankštų įtaka žmogaus sveikatai. Fizinė mankšta rodo savo gerą įtaką visiems, be išimties, žmogaus audiniams ir organams. Pirmiausia, fiziniai mankštinimai turi didelės įtakos raumenų veikimui ir lavinimui tuomet, kai visi fizinio mankštinimo būdai judina (lavina) pačius raumenis. Prie kiekvieno darbo raumenys išdirba daugiau kuro (šilimos), nekaip be darbo, ir reikalauja didesnio kraujo pritekiaus, kuris jiems pristato kurą — maistą. Dirbas raumuo reikalingas 7—10 kartų daugiau kraujo, negu be darbo. Aišku, kad širdis, kuri varinėja kraują į visas kūno dalis, turi dirbti intensyviau (sparčiau). Kartu su krauju į raumenis patenka didesnis kiekis deguonies ir padidėja angliarūkšties išskyrimas. Iš čia ir susidaro mūsų alsavimo pagerėjimas ir mūsų plaučių padidėjimas, visas organizmas suvartoja daugiau deguonies, šių gyvybių dujų, kurių dėka kuone visi audiniai atsinaujina ir sustiprėja.

Raumenys (muskulai), širdis ir plaučiai įpranta smarkesniu tempu dirbti, kaip sako, treniruojasi, tai yra darosi daugiau ištvermingi, sugebą ilgesnį darbą nudirbti ir darosi stipresni (atsparesni).

Padidintas (pagreitintas) kraujo bėgimas pagreitina alsavimą, ir kūne atsiskiria žalingi, išdirbti (sunaudoti) daiktai, — padidėja odos darbas, prakaitą išskiriant, ir inkstų — šlapumą košiant.

Visi vidaus organai, jausdami dirbančiųjų raumenų spaudimą, taip pat didina savo veikimą. Esantieji raumenyse nervai sparčiau pradeda perdavinėti gautuosius įsakymus — suerzindami galvos smegenis.

Nervų sistema pratinasi sparčiai priiminėti ir perdavinėti gautuosius įsakymus, ji lieka normali ir taupė savo jėgų eikvojimu. Pas tokius žmones išsidirba stipri valia, dėmesys; žmogus, sako: „su charakteriu“. Toks žmogus pasitiki savo jėgomis, randasi vyriškumas; jis jau nejaučia baimės prieš pavojų ir sunkumą.

Fiziniai mankštinimai reikšmingi vienodam mūsų kūno organų išlavinimui, bet kartu reikšmingi ir naudingi mūsų gero charakterio (būdo) nusiteikimo žadintojai. Yra dar viena gera fizinių mankštiniųjų pusė. Jie reikalauja visiško

vykdymo, laisvo noro ir pavyzdingo klusnumo. Tuo būdu išlavina draugiškumo ir bendrumo jausmą.

Deja, kad ir labai gerų pusių turi, fiziniai mankštinimai gali pasirodyti ir žalingi mūsų organizmui, jei neteisingai juos panaudosime. Fiziniai mankštinimai yra kartu savo rūšies vaistai. Labai panašu į tai, kaip įvairiems ligoniams gydytojo prirašomi vaistai, įvairaus kiekio (vieno vaisto po valgomąjį šaukštą, kito — lašais), taip pat ir fiziniai mankštinimai turi būti daromi su dideliu saiku. Ne visiems be išimties, galima užsiiminti vienodais mankštinimais. Visi minėti užsiėmimai, jų pratimas (kaip ilgai norima daryti) kiekvienam turi būti nustatoma ir patikrinama daktaro. Be to, fiziniai mankštinimai naudingi tik tuomet, kada jie nesukelia nuovargio (nusilpimo) jausmo.

Naudinga saulės, oro ir vandens įtaka žmogaus sveikatai jau senai žinoma, be jų jokia gyvybė negalima. Todėl mūsų fizinė kultūra turi eiti prie susiartinimo su gamta, ir visi mankštinimai daugumoje turi būti daromi gryname ore. Saulė, oras ir vanduo — geriausi gimnastikos įrankiai, nereikalaujantieji nei būdų nei patalpos.

Kokios yra fizinės mankštos? Fizinių mankštų yra labai daug, ir jų išsirinkimas pareina nuo tikslo, kuris statomas kiekvienu atveju. Jos bus, pavyzdžiui, vienos plovėjui, kad išlavintų kojų raumenis, kurie jo darbo metu yra nejudomi, kitos inteligentams, kuriems būtina išlavinti eilę raumenų ir pasiekti reikalingų privalumų, svarbių kariuomenės prievolei atliekant — ištvermė, miklumas, staigumas ir t. t.

Daugiausia priimtini ir svarbesni vispusiškam mūsų organizmo išlavinimui yra šie fizinės kultūros būdai:

1. *Gimnastika*, susidedanti iš eilės judesių, kurie gali turėti įtakos atskiriems organams arba mūsų kūno daliai. Gimnastikos mankštos pataiso organizmo nenormalumus, kaip tai: iškrypimus, nevienodai išvystytus atskirus organus, atsiradusius nuo kenksmingo mūsų sunkaus gyvenimo; pripratina prie taisyklingo kvėpavimo ir t. t. Prie gimnastikos mankštų galima pri-

skirti plaukiojimą ir čiuožinėjimą, kurie įtraukia į darbą tuos žmogaus organus, kurie reikalingi žymios ištvermės.

2. *Lengvoji atletika* — treniruotės bėgimams, šokimams ir mėtymams, šie lavinimai išvysto viso kūno raumenis ir didina darbo produktyvumą mūsų vidaus organų — širdies, plaučių ir kitų.

3. *Vikrumą lavinantieji ir sportiški žaidimai*. Būdami gerai atlikti ir vispusiški, jie turi geros įtakos mūsų organams, atsižvelgiant į judesius, kurie reikalingi kiekvienam žaidimui. Yra žaidimai, kur pirmenybę turi bėgimas, kituose — rankų judesiai ir t. t. Sudėtingi sportiški žaidimai (futbolas, tenisas, basketbolas) reikalauja, be staigumo (greitumo), taip pat ir tvirtos valios, kas turi didelės įtakos nervų sistemai išlavinti.

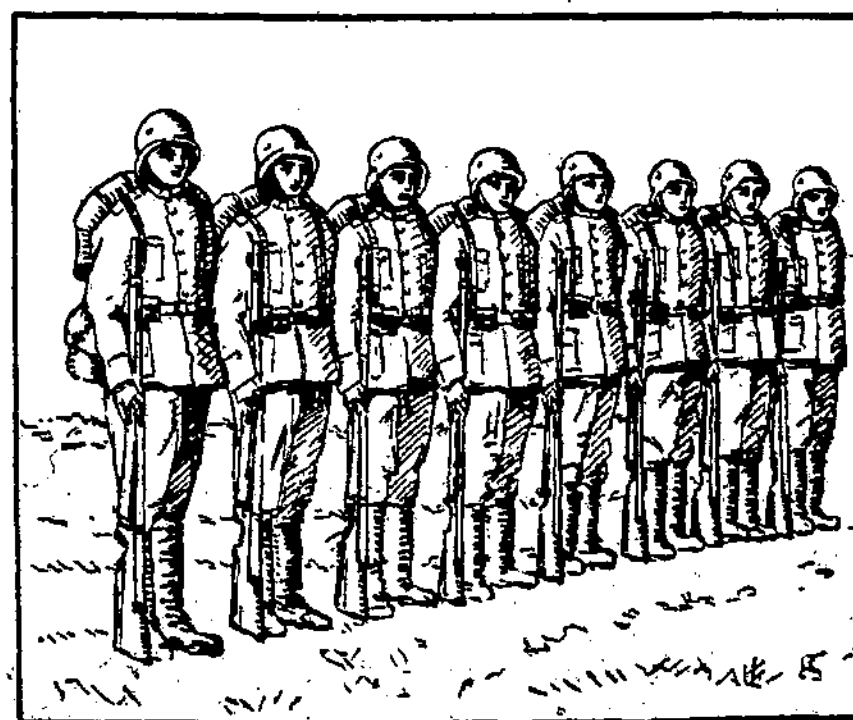
Fizinės kultūros reikšmė gynimui. Fizinės kultūros reikšmė tautos gynimui ir karo specialybėje yra labai didelė. Būsimuose karuose dalyvaus ne tik kariuomenė, bet ir visa tauta, visi darbininkai, todėl kiekvienam žmogui privalu mokėti naudotis visais kovotojo privalumais.

Kokie yra privalumai? Pereinant į kovotojus, reikalinga didelė jėga ir ištvermė; šaudybai ir granatams mėtyti — taiklumas ir miklumas; atakų, perbėgimų metu — mokėti laiptoti, šokinėti, plaukioti ir t. t.

Be to, kovotojas turi būti drąsus ir geras artimas kitam. Visi šie privalumai įgyjami fizinės kultūros dėka, naudojantis įvairiomis mankštomis.

VI. Jdviks.

Parašyta pagal Dr. I. Levenbergo veikalą „Čto nužno znat, čtobi byt zdorovim“.

Dainos stebuklas.

Buvo sekmadienio popietis. Kai iš tamsių, padangėmis plaukiančių debesėlių, dulksnojo smulkutis, baltas, skaidrus, it krikštolas, sniegas, kareivinėj buvo šilta ir jauku. Šiandien kažkodėl viename kareivinių gale ypatinga tylą. Tik retkarčiais vienas kitas nusikosi ir vėl nutyla. Mat, būrininkas Karklas, vidury atsisedęs, pasakojo naujokams įvairius gyvenimo nuotykius bei atsiminimus, kurių jis žinojo daugybę ir dažnai savo būriui atliekamomis valandomis pasakodavo. Karklas priminė, kad šiandien ypatingai noris papasakoti vieną tikrą gyvenimo įvykį, kurio ir pats neužmiršias iki mirties ir kurio dar nesas pasakojęs. Būrys susikaupęs sėdi ir laukia. Po trumpos tylios valandėlės būrininkas Karklas, atsidusęs, paklausė aplink sėdinčių naujokų, kas iš jų labiau mėgsta dainas. Užinteresuoti tokiu klausimu visi vienu balsu atrėžė — visi mėgstame. Visi manė, kad būrininkas ką nors tokio gražaus sumanė uždainuoti, nes jis mokėjo daug gražių senovės dainų. Taip, dainas mylit, bet nežinot, tikiuos, dainų paslapties. Nežinot kas yra daina. Daina yra žmogaus sielos ramintoja ir dvasios įkvėpėja. Ją tik reikia suprasti, taip kaip reikia suprasti muzikos akordus. Yra, tiesa, visokių dainų, viena žmogų jaudina, kita linksmina, kita vilioja prie meilės ir daug yra įvairių dainų ir viskas priklauso nuo dainos žodžių gražumo, bet ypatingai jums pasakysiu, kad yra ir tokių dainų, kurios užliuliuoja nunešdamos žmogaus sielą į kitą pasaulį. Daina atgaivina nuvargusį, palinksmina nuliūdusį. Sakau, yra visokių dainų. Tai jums aš ir norėjau papasakoti tikrą dainos stebuklą.

Ant gražio Neries kranto stovėjo vienkiemis, maža trobelė, kad ne kelias, kuris pro ją vinguriavo, gal niekas nebūtų jos ir aplankęs, bet vasaros metu keleiviai užeidavo atsigerti. Toj trobelėj gyveno kukli, rami šeimynėlė: tėvai, du jų sūnūs ir viena duktė. Vienas sūnus buvo jau 19, o kitas 17 metų. Gyveno padoriai ir gražiai.

Besikuriant mūsų tėvynei, iš pradžių kariuomenę sudarė tik vieni savanoriai. Labai gerai atsimenu vieną dieną. Vėjas blaškėsi, sukdamas sniego sūkurius. Nuo šalčio net tvoros traškėjo. Kaip minėjau tą dieną savanorių būrys traukė į frontą ir artindamiesi prie minimo vienkiemio, nors buvo sušalę ir pavargę, tačiau užtraukė žavėjančią gražią dainą. Šią dainą jums dabar dažnai tenka girdėti. Tos dainos paskutiniai žodžiai pasiekė šią trobelę ir skardus „Petys gi į petį, na, vyrai, kas gali, sustoję į darbą už mylimą šalį, prikeltume Lietuvą mūsų“... Šie žodžiai pasiekė jaunuolių sielų gelmes. Užgavo jautrios sielos stygas. Uždegė jų širdyse meilę tėvynei. Ir šie du jaunuoliai, sužadinti dainos, kitą dieną atsisveikino su savo gimtąja trobele ir išėjo tėvų ne ginti. Jiems tėveliai nesipriešino, nes žinojo, kad jų vaikai, jei ką sumanė, tai yra šventa jų pareiga ir turi ją vykdyti, todėl su džiaugsmu juos išleido išbučiavę ir palaimindami į šventąjį žygį. Juodu iškeliavo į tą kraštą, kur dundėjo patrankos ir liejosi kraujas už laisvę. Vyresnysis buvo vardu

M. Pli...
a, ka...
...ūsų

Antanas, o jaunesnysis Jonas. Juodu, kaip broliai, nesiskyrė vienas nuo kito. Taip pat nesiskyrė ir kovos lauke. Vienas prie kito laikėsi arti, kad nelaimėj galėtų padėti. Vieną naktį buvo kautynės... Šiuos žodžius pasakęs Karklas nutilo, jo akys pasruvo ašaromis. Nors žodžio ištarti neįstengė, bet neverkė. Tik akys klajojo po kareivines. Būrys nekantriai laukė tolimesnio pasakojimo. Karklas atsipeikėjęs, lyg iš gilaus sapno, kalbėjo toliau: — Taip, buvo naktis, žaibavo padangės, priešas puolė mūsų pozicijas. Mūsiškių buvo tik menka saujelė, o priešų daugybė, bet mūsiškiai visi kaip vienas buvo pasiryžę geriau mirti negu vergauti ir laikėsi iki paskutinio. Jonas su Antanu buvo kulkosvaidininkai, todėl tą naktį ypatingai reikėjo veikti energingai, nes priešas artinosi ir ruošėsi pulti. Nors kulkosvaidis tratėjo be perstojo, dundėjo patrankos, bet priešas smarkiai puolė. Mūsiškiai matydami, kad kitaip neįveiks priešą, šoko žūtbūtinę durtuvų kovon: žūti ar laimėti. Antanas, vos pakėlęs galvą nuo žemės, tuoj sukupo... nuo priešų kulkos. Jonas, palikęs brolių mirties agonijoje, šoko kovon, ir mūsiškiai laimėjo. Aprimus kovai, Jonas bučiavo brolio jau šaltas lūpas. Antanas liko prie Dauguvos krantų. Jonas gi tapo apdovanotas Vyčio kryžiumi, savanorių ir nepriklausomybės medaliais. Tuo tarpu būrininkas Karklas pasižiūrėjo sau ant krūtinės, kuri puošė Vyčio kryžius ir medaliai, ir nutilo, nutrūko jo žodžiai. Naujokai, viską supatę, šoko klausti, kur dabar Jonas.

— Taip, galiu jums pasakyti, atsidusęs pratarė Karklas. Antanas po žygio ilsis ramybėje, o Jonas dar ir dabar tebetarnauja kariuomenėj ir tarnaus tol, kol leis jėgos. — Tai pasakęs nuėjo Karklas į raštinę, o jo būrys aiškiai suprato, kad tai jis, jų būrininkas, yra tas pats Jonas, kurio brolis liko prie Dauguvos krantų.

Vytenietis.

Trimitų rytą.

Mes laukiam ryto to tiek svajoto, —
Trimitų ryto! Kada jų skardas
Griausmu paragins sukilt ir joti,
Už Vilniaus pilį pakelti kardą!...

Visi kaip vienas trimitų rytą
Žaibais pašokę balnojam žirgus...
Sudie! — ir jojam! Ginklai sušvito!
Akyse Vilniaus pilis sumirga!...

Kaip iškilminga! Koks jausmas glūdi

Jaunų karžygių krūtinėse! —

Trimitų rytą anksti pabudę,

Pirmyn į ugnį ginklu galastu!

Pirmyn į ugnį! — Tai mūsų šventė!

Džiaugsmu apsvaigę į mūšio puotą!

Kai laukėm žygio, — nuliūdę kentėm, —

Dabar — didvyriai galia sparnuota!

Trimitų rytas! Aplinkui gaudžia...

Trimitai groja ir dunda šūviai!...

Ranka užgniauzę sau žaizdą skaudžia

Be skundo gęsta kovoj lietuviai!...

Kas lemia laurus trimitų rytą?

Iš kur tiek galios ugninės imas? —

Viskas nebaisu, kuriems sušvito

Tėvynės meilė, pasiryžimas!

Gyvent ar mirti, bet vergo pančiai, —

Šalin! — ne mūsų lietuvių dvasiai!

Ei, šen jūs, priešai, lyg tie šarančiai! —

Trimitų rytą mes žygin drąsiai!

A. Bučys.

Pasiteisinimas.

Klasės auklėtojas: Kodėl, Ramonis, nebuvai karinio paruošimo pamokoje?

Mokinys: Dėlto, kad mano tėvas, iš metų išėjęs, nes turi jau 66 metus.

A. Klibis.

Dvi pamokos su šautuvu.

Prisimenu praeitą kariškojo pasiruošimo pamoką. Instruktorius atėjo į klasę su šautuvu. Visi sužiūrome į tą „daiktėlį“, kuris taip greit žmogui gyvastį išplėšia.

— Taigi, vyručiai, prašau visus prie stalo, — iš lėto prabilo į mus instruktorius, — išardysime šį šautuvėlį, kuris kovos metu bus artimiausias ir mylimiausias jūsų draugas, susipažinsime su atskiromis jo dalimis, o paskui, ateinančią pamoką, — žinoma, ir jūs apie tą „pabūklėlį“ papasakosit. Taigi prašau...

Visi džiaugdamiesi susigrūdome prie staliuko, — mat, pasiutiškai įdomu sužinoti to „brangaus draugo“ visą konstrukciją.

Minutė ir iš mūsų šautuvėlio vieni griaučiai teško. Visas staliukas apdėtas suktukais, šriubeliais ir kitais šautuvo sąnariais, kurių tuo tarpu nė nepamenu.

— Taigi, vyručiai, žiūrėkite, atidžiai klausykitės ir įsidėkite tas žinias čia (parodė pirštu instruktorius į savo plikę). Štai šitas šautuvo narys vadinasi spyna; šita — spyruoklė; šitoji šautuvo dalis yra vadinama šautuvo vamzdys... Na, žinotumėte, tiek ir tiek panašių vardų prisakė, jog viskas toje centralinėje, kaip p. instruktorius vadina, susimaišė. Kitą dieną žinojau tik vieną kitą įdomesnę šautuvo dalies pavadinimą.

Paskui, baigiantis pamokai, keli mūsų smalsuoliai (mat, visiems laiko nebebuvo), norėdami arčiau su šautuvu susipažinti, gavo išardyti ir vėl sudėti. Besidarbuodami išgirdom ir varpelį. Pamoka baigta. Paėmė instruktorius šautuvą ir išeidamas tarė:

— Ateinančią pamoką šaudysime su šratais į taikinį. Prašau visus susirinkti gimnazijos salėje.

— Ot bravo!... Bravo!...

Visi džiaugiasi. Klasė pilna juoko, šposų... Žygiuojame namo kalbėdamiesi.

— Ach, kad taip šiandien tas mūsų instruktorius būtų davęs supilti.

— Na, nieko, paspėsi. Kiek čia toli penktadienis.

Atėjo ir penktadienis. Šeštoji pamoka man šiandien įdomiausia. Ogi, mat, kariško pasiruošimo pamoka. O kas svarbiausia — šiandien mes septintokai šaudysime! Kaip įdomu!... Greitai prabėgo penkios darbo valandos. Varpelis suzirzė antram aukšte. Laukiame ateinant mokytojo — instruktoriaus.

Pasigirsta dežuro balsas:

— Stokis! Ramiai!...

Pasitiko dežuras instruktorių su trumpu raportu ir įleido į klasę.

— Iš tikrųjų mes šiandien šaudysim!...

Džiaugiasi visa klasė.

Instruktorius padėjo šautuvą ant stalo ir paaiškino, kaip reikia šauti, norint pasiekti gerų rezultatų — pataikyti į 12-tą tašką.

— Na, jeigu tik tiek tereikalaujama, tai vieni niekai — visi gerai sušaus, — galvojau vienas.

Bet mano apsirikta.

Šaudymą pradėjome iš eilės. Pirmas šauna mūsų didžiausias būsimas kareivis Vladas. Priklaupė vienu keliu, šautuvą prispaudė prie peties, akį, — rodos, kairiąją, — primerkė, na ir... spust gaiduką. Takšt... Visi klauso — į kiek pataikė.

— Nulis, gerbiamieji! blogai.

Pastačiau ausis. Ar taip prastai pataikė? Bet tuoju išitikinau, kad kolega Vladas iš tikrųjų prastas šaulys.

Atėjo mano eilė. Na, vyručiai, taip ir virpa šautuvėlis rankose, o širdis tai lyg kūju daužo šoną. Bet viltis yra, tikiu, kad aš pasieksiu geresnių rezultatų, negu kad mano draugas. Parkritau ant kelių, pasikūprinau, prispaudžiau šautuvą, na, ir, kvapą sulaikęs, paleidau kulkelę į darbą.

Pasirodo, kad mano pastangos nenuėjo vėjais. Pataikiau visai gerai — į dešimtą ratą.

Žinoma, lyg kas šiltus kompresus uždėjo, taip gera pasidarė. Palikau šautuvą sekančiam, o pats pasitraukiau į šalį. Bet vis dėlto gailėjau, kad į pačią širdį, kaip sakoma, nepataikiau.

Na, vienas paskui kitą ėmė šautuvą su šypsena lūpose, klaupėsi ir šovė...

Bet štai staiga papliupo klasė juokais. Žiūriu, kas per šposas. Iš tikrųjų verčia juoktis — priklaupė šauti mūsų Gelumbėlė Alesiukas. Jis tai fain vyras — išrado naują šaudymo būdą: parkrito ant abiejų kelių, viena ranka vos laiko prie smakro prispaudęs šautuvą, o kita užspaudė kairiąją akį, kurios negalys jokiū būdu užspausti. Laukiame, o gal Gelumbėlė ir visai gerai šaudė.

Suzvimbė šratas. Subėgome prie taikinio ieškoti, kur šis mūsų „karžygys“ pataikė. Bet pasirodo, kad iš Gelumbėlės prastas šaulys — po ilgesnio ieškojimo radome sienoje, per kokį žingsnį nuo taikinio, suvartytą šratą.

— Še tau ir šaulys, — juokavo Stasys — nevertas esi to vėjais paleisto šrato...

Priklaupė paskutinis. Draugai pranašauja, jog tai geriausias iš mūsų klasės šaulys. Sako buvęs šaulių organizacijoje. Nesinorėtų tikėtis, toks mažas.. Trakstelėjo.

— Dvylika, — pasigirdo instruktoriaus balsas. Labai gerai... Taigi šaudymą ir baigsim...

— Gal dar po kokį kartą... Dabar dar geriau šaudysim, — prašė sustojusi klasė.

— Kitą kartą... Pasirodo, kad iš jūsų bus taiklūs šauliai! Kur jūs pasisuksit, ten priešą nė žymės neliks!...

Duzgia varpelis. Instruktorius išėjo. Visi linksmi, juokauja... Taip nesinorėtų skirtis...

Serbento uogelė.

Kėdainiečiai skautai gražiai paminėjo šv. Kazimierą.

Iškilmės prasidėjo pamaldomis. Po pamaldų gimnazijos salėj įvyko iškilminga sueiga. Dalyvavo 119 skautų-čių. Saliutuoju saliuotu, davė įžodį 12 skautų. Paskaut. A. Vaitkevičius trumpai apibūdino šv. Kazimiero reikšmę ir pakvietė sušukti už J. E. Respublikos Prezidentą ir dabartinę vyriausybę triskart valio. Perskaičius atsiųstus sveikinimus, prasidėjo linksmeji dalis — varžytynės tarp berniukų ir mergaičių. Ir vieni ir kiti rodo scenoj savo gabumus, nenori užleisti pirmenybių. Jaunos paukštytės, vos iš salės kampo įmatomos, deklamuoja, šoka baletą, gi vyresnės daro plastiką, rodo gyvus paveikslus. Berniukai neatsilieka — vaidina trumpus vaizdelius, vykusiai sako monologus, stato piramides. Po pustrečios varžytynių valandos dar scenoj girdėt: P. paskautininke, mes dar norim pasirodyt, mes dar turim paruoštų numerių. Bravo kėdainiečiai skautai! Jūs laukia tėvynė ir šv. Kazimiero karstas. Buvo atsilankę karininkai ir iš inteligentų.

Gai-Džiūnas.

Kaip paminėjo Utenos skautai savo Globėjo šventę.

Kiekvienais metais kovo mėn. 4 d. visa Lietuva švenčia savo tautiečio švento Kazimiero šventę. Šv. Kazimieras yra labai brangus lietuvių tautai, bet ypač brangus ir artimas Lietuvos skautams, nes jis yra Lietuvos skautų globėjas.

Savo globėjo garbei Utenos tuntas sušaukė gimnazijos salėje iškilmingą sueigą. Sueigon atsilankė: apskrities viršininkas p. Valevičius, gimnazijos direktorius p. B. Liesis ir mokytojai. Be to, skautai ir šiaip moksleiviai.

Sueigos pradžioje davė įžodį vilkiukai ir keletas skautų. Davusius įžodį pasveikino tunto adjutantas J. K. Gaižutis.

Į garbės prezidiumą pakviečiami p. Valevičius, p. Liesis ir gimnazijos mokytoja p-lė A. Grauzinytė. Žodžiu sveikino gimnazijos direktorius, pažymėdamas, kad gimnazijos vadovybė ir toliau remis skautu veikimą ir linkėjo skautams eiti tuo pačiu keliu, kuriuo ir iki šiol ėjo. Žodžiu dar sveikino apskrities v.-kas. Raštu pasikeista sveikinimais su panevėžiškias ir Kauno tuntu. Į sveikinimus atsakė ats. leit. Mažeika — Utenos r. tunto tuntininkas.

Po to skautas vytis E. Kraujelis laikė paskaitą. Prelegentas apibūdino šv. Kazimiero gyvenimą, pažymėdamas, kad šventasis iš pat jaunų dienų buvo labai darbštus, net savo mokslu pralenkė mokytojus.

Jis mums ir turi būti gyvenimo pavyzdys.

Vėliau atlikta vaidinimai, deklamacijos ir sporto dalykėliai. Vilkiukai ir paukštytės suvaidino trumpą komedijėlę „Baubas“. O du vyresnieji skautai parodė girtuoklio atsivertimą. Ypatingai gražiai ir artistišku sugebėjimu buvo atvaizduotas girtuoklio tipas.

Sueigoje tvarka buvo nepaprastai graži. Sueigą uždarė tuntininkas, ragindamas ir toliau taip pat pasirodyti.

A. K-s.

Prof. J. Jablonskio 1-nerių mirties metų sukaktuvių paminėjimas.

Š. m. vasario 23 d. suėjo lygiai metai nuo prof. J. Jablonskio mirties. Kovo mėn. 5 d. tas sukaktuvės buvo paminėtos Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijoje. Buvo mokytoio Zig. Kuzmickio paskaita, kurioje aiškiai apibūdino to didelio tėvynės mylėtojo darbus, siekimus ir t. t.

Balys Gendv.

Kaip Kauno skautai šventė šv. Kazimierą.

Rytą 9 val. visas Kauno tuntas susirenka prie vyriausiojo skautų štabo, kur iškilmingai pakeliama vėliava... Po trumpo naujojo tuntininko V. Šenbergo žodžio visi skautai, lydimi orkestro, nužygiuoja mokinių bažnyčion.

16 val. vėliavos nuleidimas prie vyriausiojo skautų štabo, o 16,5 val. iškilminga tunto sueiga Baltosios Gulbės salėje. Į sueigą atvyksta vice-šefas dr. Alekna, kurį skautai sutinka grausmingu šūkiu: „Tegyvuoją vice-šefas dr. Alekna!“

Sueigoje iš skautų vyresnybės dalyvauja sktn. Kvilyš, sktn. Pečiūra, tuntininkas V. Šenbergas, taip pat skautų globėjai ir kiti svečiai.

Po ilgos ir turiningos programos, kurioje turėjo progos pasirodyti kiekviena draugovė, sueiga 20 val. baigta.

Balys Gendvilas.

Dvigubos iškilmės Panevėžy.

Panevėžio skautų tuntas gyvena iškilmių periodą. Neseniai iškilmingai paminėjo savo dešimtmetį, paskui entuziastingai sutiko vyriausiąjį skautininką pulk. Šarauką, o pagaliau kovo 4 d. visu jaunatvės entuziazmu šventė Lietuvos skautų globėjo šv. Kazimiero dieną. Ta pačia proga buvo uždaryti ir tuntui labai svarbūs skautų vadovų kursai, kurie, be abejonės, atneš daug naudos jaunajai mūsų vadovų kartai. Kursai veikė 3 mėnesius kiekvieną sekmadienį ir patiekė savo klausytojams daugybę įvairių paskaitų, praktiškų patarimų ir žinių. Gausinga panevėžiečių skautų šeimynėlė (apie 300 žmonių) su savo mielais vadovais ir prieteliais susirinko gimnazijos salėn paminėti šv. Kazimiero šventę. Skautų s-gos garbės gynėjas vyr. skautin. kap. Žukaitis patiekė skautams gražiausių minčių apie šv. Kazimierą, prieš kurį, kaip šventąjį, šiandien visas pasaulis lenkia galvas. Garbės gynėjo paskaita palydėta penkminutiniu plojimu ir ovacijom. Paskui salėje išsirikiavo visi skautai ir čia buvo atliktos kursų baigimo ceremonijos. Perskaitomas įsakymas tuntui, kuriuo 67 kursantam pripažinta kandidatų į vadus teisės bei pirmenybės pakėlimui į aukštesnius vyresniškumo laipsnius. Dar atliekami kiti formalumai, ir kursai laikomi suvesti „galas su galu“. Jau vakaras, visiškai sumtemo. Salėje elektra ir raudona laužo liepsna, šildanti tik akis ir širdį, apgaubia gražią gimnazijos salę ir linksmi besišypsančius skautus. Nors dūmai nerūksta ir pušys aplinkui neošia — mūsų skautai gyvena stovykliško laužo nuotaika. Šposai, monologai, baletai, įvairūs numeriai su „žirafom“ linksmina visą aplinkumą ir jungia skautus broliškos meilės ryšiais į vieną jaukią šeimą, kurioje yra gyvenimas ir jaunatvės dvasia. Pagaliau nuaidi galingas, kaip pati jaunystė, valio skautų bičiuliams, ir gimnazijos rūmai tuštėja, klausydami daug kartų jiems girdėtas melodijas: „eisim, broleliai, namo namo!“...

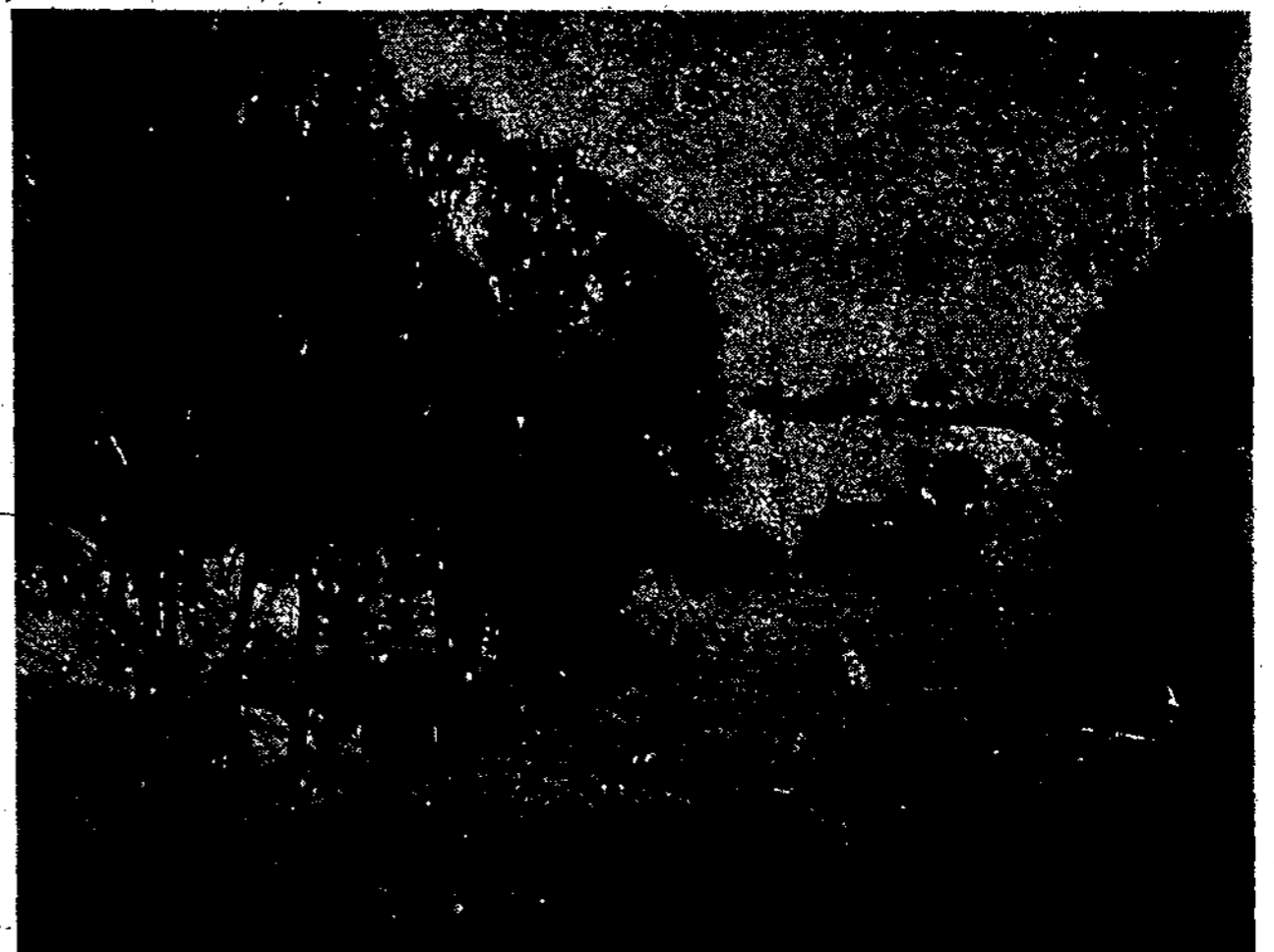
Ši diena panevėžiečiams žymi dar ir todėl, kad J. E. Panevėžio vyskupas K. Paltarokas šventė savo vardines. Ta proga skautai pasiuntė savo delegaciją iš sklt. D. Januškaitės, V. Dailidžionytės ir pask. Art. Jurgučio, kuri ėtikė brangiam ganytojui gyvų gėlių ir gražų adresą. J. E. širdingai dėkojo už sveikinimus.

Henr. Kelmas.

SKAUTŲ PADĖKA.

Lietuvos skautų sąjungos vyriausias štabas širdingai dėkoja 2 pėst. D. L. K. Algirdo pulko vadui ponui pulk. Čaplikui už suteikimą Lietuvos skautų Globėjo šv. Kazimiero šventės iškilmėms pulko orkestro.

Nelaimė toms tautoms ir kariams, kurie žiūri į karo mokslą, kaip į nereikalingą dalyką, kurie jo svarbos nepripažįsta; jie bus priversti jį išmokti, jei tik nebus jau per vėlu.

Žiema Kauno apylinkėj.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

5 pėst. D. L. K. Kėstučio pulkas.

Šią žiemą kėstutiečiai labai įdomiai leidžia laiką. Nematyti pas juos jokio žiemos prislėgimo. Visi pulko kariai linksmi ir atliekamam laikui aikštėje matyti įvairūs jų žaidimai. Daug yra kuopų, kurioms yra išduota žaidimo įrankiai. Vakaraš rajone girdėti galingas kareivių žingsnis ir gražiai skambančios kėstutiečių dainos iš kareivinių viliote vilioja jų pasiklausyti. Be to, kai kuriose kuopose karininkai yra susirūpinę kareivių švietimu. Ko negali suspėti pamokų metu, ateina atliekamam laikui ir dėsto švietimo dalykus arba bendro auklėjimo pasikalbėjimus.

Pažymėtina, kad atėjus iš kaimo bernuželiams į kariuomenę, jų tarpe buvo labai daug nemokančių savo pavardės pasirašyti, o šiandien jau rašo ir gražiai skaito.

Vyr. pusk. Budžys.

4 pėst. L. K. Mindaugo pulkas.

Paskaitos. Praėjusiais metais ir šiemet kiekvieną sekmadienį nuo 14 — 16 val. batalionuose yra laikomos min-daugiečiams paskaitos iš senovės arba šių dienų kovų dėl nepriklausomybės ir šiaip bendro turinio.

Dabar jau kelintą sekmadienį laikomos paskaitos min-daugiečiams-ūkininkams iš žemės ūkio srities. Paskaitas laiko Panevėžio apskr. ir rajono agronomai.

Šaudymo pratimai. Vasario mėn. 20 d. pulko jauni kareiviai atliko pirmuosius šaudymo pratimus kovos šoviniams, kurie gerai pasisekė.

Pagal bendrą apskaičiavimą, pasiliko visiškai mažas nuošimtis neišpildžiusių sąlygas.

Vyr. ner. pusk. Vaicekauskas.

Šarvuočių rinktinė.

Vasario mėn. 23 d. prie šarvuočių auto kuopos buvo su-rengti karo pašto karvelynų prižiūrėtojų kursai. Kursuose buvo atliekama teoretinės žinioš ir praktiška karvelių dresūra. Kursus lankė iš visų kariuomenės dalių po vieną puskarininkį.

Kursams vadovavo ir dėstė kapt. Ivanauskas.

Vasario mėn. 28 d. buvo surengti karo pašto karveliams tvarkyti informaciniai kariuomenės kursai, kuriuose irgi dalyvavo iš visų kar. dalių po vieną karininką. J. B.

2 oro eskadrilės 10 metų sukaktuvių minėjimas.

Kovo 1 d. eskadrilė pasipuošė dalies ir tautos vėliavomis. Pamaldoms nuvyko į bažnyčią. Prie bažnyčios aviacijos v-kas gen. št. pulk. Pundzevičius eskadrilę pasveikino sukaktuvėmis ir palinkėjo ateity pasisekimo. Puskarininkų ramovės salėj, dalyvaujant eskadrilės karininkams, kareiviams ir civ. tarnautojams, surengti iškilmingi pietūs. Eskadrilės vadas apibūdino šventės reikšmę. Paskaitė žuvusiųjų pavardes. Žuvusieji pagerbti tylos minute. Už valstybės galvą — Respublikos Prezidentą sušukta 3 kartus „valio!“. Telegramomis ir telefonogramomis gauta daug pasveikinimų.

Keletas valandų lakūnų tarpe.

Šių metų kovo mėn. 1 dieną 2-a oro eskadrilė aviacijos karininkų ramovėje minėjo savo dešimties metų sukaktuves. Ta proga buvo suruošta bendra vakarienė, į kurią buvo pakviesti visi tarnavusieji eskadrilėje karininkai. Aš, kaip tarnavęs eskadrilėje 1924 metais, taip pat turėjau progos iškilmingoje vakarienėje dalyvauti. Apie 10 val. pradėjo rinktis svečiai, kuriuos maloniai sutiko eskadrilės vadas kap. Šenbergas. Apie 20 val. susirinkusius karininkus ir svečius eskadrilės vadas pakvietė į gražią ramovės salę, kur buvo paruošti vakarienei stalai. Čia kiekvienas užėmė paskirtą jam vietą. Dalyvavo parko vadas pulk. leit. Gustaitis, aviacijos štabo viršininkas gen. št. mjr. Narakas, eskadrilių vadai, antros eskadrilės karininkai, lakūnai puskarininkai ir kviestieji svečiai, iš viso apie 40 asmenų. Eskadrilės vadas kap. Šenbergas trumpais žodžiais apibūdino eskadrilės dešimtmetį ir paprašė susirinkusius atsistojimu pagerbti tuos eskadrilės karininkus, kurių jau nėra gyvųjų tarpe, kurie jau amžinai suglaudė sparnus. Po to prasidėjo vaišės. Eskadrilės vadas pirmąją taurę pakėlė už Jo Eksce-lencijos Respublikos Prezidento sveikatą ir paprašė sušukti karišką valio. Nuaidėjus garsiam triskart valio, malonūs šeimininkai kvietė visus susirinkusius jausties savųjų tarpe ir užkandžiauti.

Kiek vėliau atvyko aviacijos viršininkas gen. štabo pulkininkas Pundzevičius. Vaišės praėjo gan jaukioje ir malonioje nuotaikoje, nes kiekvienam, tarnavusiam eskadrilėje, buvo malonu prisiminti tarnautus laikus ir pasidalyti išpūdziais su senais pažįstamais ir kartu su jais pasidžiaugti, kad eskadrilė su jos nenuilstamos energijos vadu kap. Šenbergu įžengė į antrąjį dešimtmetį. Vaišių metu aviacijos viršininkas gen. št. pulk. Pundzevičius savo kalboje apibūdino eskadrilės gyvenimą, jos buvusių lėktuvus, pažymėdamas, kad nuo eskadrilės įsikūrimo iki šiol garbingas vado pareigas tebeeina kap. Šenbergas ir palinkėjo, kad antrame dešimtetyje eskadrilė būtų aprūpinta šių laikų moderniaisiais lėktuvais ir kad šiame dešimtetyje galėtų jau turėti, kaip nuolatinę buveinę, ne Linksmadvario aerodromą, bet jau tikrosios sostinės aerodromą Vilniuje; taip pat palinkėjo eskadrilės vadui dar ilgus metus sėkmingai eskadrilei vadovauti.

Dar turiu pažymėti, kad vaišių metu visą laiką salėje griežė 2 oro eskadrilės 15 asmenų stygų orkestras, vadovaujamas eil. Minkausko, kuris tik 1930 m. rudenį pradėjo orkestrą organizuoti ir mokinti. Reikia pabrėžti, kad per palyginamai trumpą laikotarpį orkestras gerai išlavintas ir pagriežė daug gražių ir kombinuotų dalykelių.

Apie 24 val. atsisveikinom su vaišingais ir maloniais šeimininkais.

Kpt. Bielskis.

Aviacijos kareivių ekskursijos ir priesaika.

Naujokams, baigusiems mokymo programą ir artinantis egzaminams, kuopos vadovybė juos supažindinti su krašto pramonės įstaigomis bei kitu kuo surengė ekskursijas.

Vasario 23 d. naujokai buvo nuvesti į „Aleksoto“ stiklo fabriką, Akc. b-ve „Maistą“ ir pas kaimynus — tankiečius. 24 d. į centralines kariuomenės dirbtuves ir į audinių fabriką „Drobe“. Vas. 25 d. į Tilmanso fabriką ir į Karo muziejų.

Stiklo fabrike visi nustebo, pamatę aplinkui didelės liepsnojančios krosnies krutančius darbininkus, kurių rankose ant kiaurų vamzdžių švytravo ugnys — stiklo masė. Fabrike pamatė jo įrengimą, kaip išdirbamos bonkos. Fabriko savininkas papasakojo ir parodė iš kokios medžiagos gaminamas stiklas, būtent: smėlio, kalkių, sodos ir kitų dalių. Mišiniui sutirpdyti, kad jis pavirstų lyg į sirapą — masė reikalinga net 1800 laipsnių karščio. Apsilankymo dieną buvo išdirbamos įvairaus formato bonkos. Drąsesnieji naujokai net patys bandė pagaminti bonką, tačiau išėjo tik burbulas. Fabrike yra ir skardos išdirbinių skyrius. Veikia dieną ir naktį. Dirba 3 pamainos po 8 val. (per 200 darbininkų). Pabuvę 1½ val. nužygiavome į „Maistą“.

Jei stiklo fabrikas stebino naujokus, tai dar labiau stebino eksportui lietuviškų bekonų skėrdimas. Čia atrodė tikras pragaras — ugnis ir vanduo. Paskersti bekonai geležinėmis kartimis, lyg jaujos ardaus, lakstė kaip gyvi. Saugokis tik, kad koks lavonas nepertrenktų. Darbas atliekamas sparčiai, švariai: paduriama, plikinama, svilinama, valoma, išdarinėjama... Įdomiausias numeris — ugnia, su pusiau perskiriama krosnia, svilinimas. Matant šiuos triukus net šturpuliai bėga per kūną. Apžiūrėta fabriko moderniškas įrengimas, dešrų, konservų, konservams dėžučių ir taukų tirpimo skyriai. Prišildytų taukų katilai atrodė, lyg prūdai. Galima net maudytis.

Po pietų nuvedė apžiūrėti tankų. Tankiečių karininkas

supažindino su tankų veikimu. Papasakojo jų ypatybes, pademonstravo.

Centralinėse kariuomenės dirbtuvėse apžiūrėta amatų skyriai. Pamatė kaip gaminama apsiavimas, rūbai ir kiti daiktai, kuriais jie patys — naujokai naudojami, ir kiek jų pagaminimas valstybei atsieina. „Drobėje“ prisiziūrėta, kaip verpiama, audžiama, dažoma stiprios lietuviškos medžiagos.

Nepaprastai įdomu buvo ir Tilmanso geležies išdirbinių fabrike. Pamatė kaip greitai ir gražiai išdirbamos spynos, varžtai, vynys...

Bet visų įdomiausia buvo tai tautos šventovė — Karo muziejuje. Ekskursijos vadovas kap. Tyškus paaikšino apie muziejaus eksponatų reikšmę ir svarbą. Muziejuje jie pamatė ne tik dabartį, bet ir praeitį.

Naujokai ekskursijomis buvo labai patenkinti. Daugumai tik pirmą kartą pasitaikė tokia puiki proga susipažinti su „svieto mandrybėmis“. Apie ekskursijų įspūdžius namiškiams nuplėškino sieksninius laiškus.

Prieš egzaminus kuopos karininkai geriausia kuopos šauliui — nauj. Juozui Varnui įteikė kuklią dovanėlę.

Vasario 26, 27 ir 28 d. d. naujokai buvo egzaminuojami, o kovo 1 d. A. Freidos bažnytėlėj, dalyvaujant jų viršininkams, orkestrui, po šv. mišių įvyko priesaika. Po kapel. Vaišnoro pamokslo prisiekė būti ištikimais krašto gynėjais. Po to juos pasveikino jau su eilinio laipsniu aviacijos v-kas. Už Lietuvos Respubliką ir už Vyriausią karą jėgų V-ką Respublikos Prezidentą sušukta 3 kartus valio! Iškilmingu maršu praėjo pro v-kus ir orkestro lydimi, linksmi, nužygiavo į kareivines.

St. Čepulis.

Kariai šventadienį žygiuoja į bažnyčią. 9 p. p. foto

Karo policijos mokykla.

Paskaitos. Vasario mėn. 27 d. mokyklos salėje agronomas Gudjurgis laikė kareiviams paskaitą „Linų kultūra“. Paskaita kareiviai labai domėjosi, nors tokių paskaitų tenka dažnai išgirsti.

Be šių paskaitų, mokyklos viršininkas kovo mėn. paskyrė kareiviams šias paskaitas: „Lietuvių senoji tikyba ir krikštus“, „Mūsų kariuomenės kūrimosi pradžia Vilniuje 1918 mt.“, „Kareivis ir valstybinis turtas“, „Kas yra valstybė“ ir „Darbštumas“. Paskaitas laiko karininkai.

Radio. Mokykla turi savo radio aparatą. Šeštadieniais, sekmadieniais ir kitais vakarais kariai turi progos salėje linksmi praleisti laiką, klausydami radio.

Biblioteka. Kareivių biblioteka susidarė iš gautų knygų iš Vyr. št. sp. ir šv. skyriaus ir pirktų mokyklos lėšomis. Iš viso joje buvo 1638 knygos. Knygos nuo dažno skaitymo buvo apiplyšusios ir per visą laiką suplyšusios knygos nebuvo taisomos. Šiais metais netinkamos, visai suplyšusios knygos, panaikintos. Dabar bibliotekoje yra geros ir sveikos knygos, kurių dalis 1930 m. buvo įrišta į kietus viršelius, o šiais metais baigtos visos knygos įrišti. Dabar baigiama tvarkyti ir tuojau bus duodama skaityti kareiviams.

Gr. P. Lukšta.

Dainos. Viršilos Dziulinsko ir vyr. pusk. Mamaičio pastangomis vedamas puikus mokyklos choras ir stygų orkestras. Visa mokykla labai gražiai sudainuoja apie 16 dainelių 2 balsais. Jos skamba kiekvieną sekmadienį einant į bažnyčią ir kiekvieną vakarą.

Švietimas. Analfabetai yra sparčiai mokomi ir jau praėjusio rudens ėmimo kareiviai, kurie visai nemokėjo nei skaityti, nei rašyti, jau puikiai parašo laiškus ir skaito.

J. p. Z. Gerulaitis.

Gaisras Jonavoj.

Vasario mėn. iš 27 į 28 d. naktį, apie 21 val., Jonavos miestelyje įvyko gaisras. Gaisrą gesinti, be miestelio savanorių ugniagesių komandos, buvo iššaukta Vytauto Didžiojo kuopos karių ugniagesių komanda. Nors vytautiečiai ir vėliau atvyko į gaisro vietą, turėdami tik vieną rankinį siurbli, tačiau kol miestelio ugniagesiai užsitaisė savo motorinę mašiną, nes ją buvo Nery paskandinę, kariai išsėmė aplinkinius šulinius ir per dvi valandas ugnies plėtimąsi sustabdė. Sudegė tik vienas medinis namas, apdegė gretimo medinio namo stogas ir iš kitos pusės apdegė mūrinė kalvė. Nuostoliai dideli, nes abejuose namuose buvo krautuvės.

Karius ugniagesius nuo civilių labiausiai galima skirti tuo, kad pas karius pirmoj vietoj matyti tvirta drausmė, ko pas civilius dar trūksta. Todėl darbo vieningumas, nors ir su mažesnėmis jėgomis, atneša daugiau naudos.

V. Č-kas.

Mūsų sporto bei fizinės kultūros ateitis šviesėja.

Pasirodęs antrasai „Mūsų Sporto“ numeris patiekia mums keletą labai įdomių ir džiuginančių naujienų. Pirmiausia, sužinom, kad šiais metais vieton ligi šiol skirtų 30.000 lt. numatoma sporto reikalams net 152.000 lt. Tai didelis naujai įsisteigusios Fizinio Lavinimosi d-jos nuopelnas. Taip pat išklaustas Sporto Lygos prašymas, kad sportui remti skiriamos lėšos ateity būtų dalijamos sporto organizacijoms, pačiai Sporto Lygai tarpininkaujant, bet ne šiaip atskiroms organizacijoms švietimo ministerijos nuožiūra.

Sporto reikalams tvarkyti ir bendrinti numatoma prie švietimo ministerijos paskirti atskirą referentą, o vėliau jau išdirbti visą planą ir fizinio auklėjimo Lietuvoje programą.

Svarbu dar vienas faktas konstatuoti, kad pati vyriausybė pradeda sportu rūpintis ir kreipti rimčiausio dėmesio. Todėl visų mūsų sportininkų pareiga vienyti ir bendras organizacijas, nesiskaldant priešingomis grupėmis, kaip šandien kad matome.

Bus privalomas kūno kultūros dėstymas.

Šv. ministerija — rašo „Mūsų Sportas“ 2 nr. — įteikė ministerių kabinetui mokytojų seminarijos įstatymo projektą. Šiuo projektu, tarp kitų mokymo dalykų, numatyta privalomu įvesti kūno kultūrą.

KSS II — MTV II 9:2.

Neatsižvelgiant į tai, kad Klaipėdoj yra žiema ir gana gili, bet retai pasitaiko toks sekmadienis, kad nežaistų kas nors futbolą. Išėini sekmadienio rytą į rajoną, žiūrėk, jau ir spardo kamuolį. Dažniausiai tai KSS II komanda, kuri, nežiūrėdama nei šalto vėjo, nei gilaus sniego, pasikvietusi sau tinkamą priešą žaidžia. Ši komanda beveik visa susideda iš aktyviosios tarnybos kareivių. Yra vienas kitas ir liktinis puskarininkis. Paskutiniai tai kandidatai į aukštesnę klasę. Šią komandą yra verta pagirti, nes per visą žiemą žaisdama nėra pralaimėjusi, nors tekdavo žaisti ir prieš daug stipresnį priešą. Kovo mėn. 1 d., pasikvietusi vienos vokiškos sporto sąjungos MTV II senior, futbolo komandą, „supliekė“ ją be jokio pasigailėjimo 9:2, nors šioj komandoj žaidė beveik pusė iš lygos klasės. Tenka tik jai palinkėti, kad prie artėjančio sporto sezono ir toliau eity vien laimėjimais, kaip ėjo per visą žiemą, laimėdama prieš visus savo konkurentus.

L. K-kas.

Fizinis lavinimas estų kariuomenėj.

Kaip žinoma, fizinis lavinimas ir sportas Estijoje yra jau seniai prigijęs ir pastatytas tinkamoj aukštumoj.

Apie dabartinį fizinio lavinimo kariuomenėj būvį smulkesnių žinių suteikė vienam užsien. spaudos atstovui pats estų vyriausiojo štabo VI (mokymo) skyriaus viršininkas dipl. pulk. Augustas Traksman'as. Jis taip nupasakojo.

Fizinio lavinimo kariuomenėje reikalais rūpinasi vyriausiojo štabo VI (mokymo) skyrius, kuris ruošia fizinio lavinimo statutus, mokymo programas, kurių įvykdymui leidžia aiškinamąsias instrukcijas; kasmet organizuoja kariuomenės sporto šventes ir t. t.

Divizijose, pulkuose, batalionuose, kuopose ir kituose panašiose dalyse, taip pat ir visose įgulose veikia sporto komisijos, kurių uždavinys yra organizuoti vietos sporto šventes ir varyti sporto propagandą.

Pulkuose, batal. ir kuopose yra sporto instruktoriai-karininkai ir puskarininkiai, kurie yra pabaigę fizinio lavinimo kursus karo mokykloje.

Fizinio lavinimo ir sporto darbas kariuomenėj prasidėjo po Estijos nepriklausomybės karo. Iš pradžių darbas ėjo gana sunkiai dėl stokos šiam darbui specialiai išmokytų instruktorių. 1920 m. karo mokykloje buvo atidaryti 2 mėn. fizinio lavinimosi kursai, į kuriuos buvo skiriami iš rikiuotės karininkai ir liktiniai puskarininkiai. Mokymo programon įėjo praktiškas mokymas ir teoretiški fizinio lavinimo mokymo pagrindai. Tie kursai veikia ir dabar. Juos baigė 61 karininkas ir 80 liktinių puskarininkių. Dabartiniu metu įvairiose kariuomenės dalyse jie užima fizinio lavinimo instruktorių vietas. Be to, nuo 1928 m. pradžios, fiz. lav. mokymo kadro padidimui, į fizinio lavinimo institutą Tartu universitete buvo paskirta dar 10 karininkų. Šiame institute mokymo kursas trunka 3 metus.

Kaip buvo minėta, fizinis lavinimas kariuomenėj vedamas tam tikru statutu.

I-oji šio statuto dalis apima: gimnastiką, lengvąją atletiką, kariškus gimnastikos pratimus ir sporto žaidimus.

II-oji dalis: durtuvų kautynes, fechtavimą ir kirtimą, apsigynimą (džiu-džitsą), boksa ir plaukimą.

Šį mėn. turi išeiti III-oji statuto dalis, kuri apims pašliūžų mokymą.

Centralinės kariuomenės bibliotekos taisyklės skaitytojams.

1. Bibliotekos knygomis naudotis turi teisę visi tikrosios tarnybos karininkai ir Kauno įgulos atsargos karininkai.

2. Civiliai asmenys gauna knygų skaityti tik spaudos ir švietimo skyriaus viršininkui leidus.

3. Skaitytojai, nesugrąžinę, sugadinę arba pametę knygą, turi patys pasirūpinti atlyginti bibliotekai nuostolius, pristatydami tą pačią knygą (tos pat laidos ir apdarytą). Jei knygos negalima rasti rinkoje, tai skaitytojas turi sumokėti jos kainą. Iš atsisakiusių skaitytojų atsilyginti už pamestas ar sugadintas knygas leidinių vertė išieškoma per atitinkamus viršininkus ar teismo keliu.

4. Tikrosios tarnybos kariams duodama iš karto ne daugiau kaip 3 knygos. Atsargos karininkams ir civiliams duodama ne daugiau kaip 1 knyga.

5. Skaitytojai turi grąžinti knygas ne vėliau kaip per tris savaites, naujus žurnalus per 1 savaitę. Knygos turi būti grąžintos nesuterštos, nesudraskytos, be pastabų, pabraukimų ir t. t. Negalima atiduoti knygų kitiems asmenims, nors jie taip pat būtų bibliotekos skaitytojai. Negrąžintiems laiku knygų skaitytojams taikomas K. A. Ministerio įsakymo 1925 m. 23 Nr. 2 § (nebeduoti knygų).

6. Biblioteka turi teisę pareikalauti iš skaitytojų grąžinti knygas anksčiau nustatyto 5 § laiko. Šis reikalavimas reikia įvykdyti per tris (3) dienas.

7. Kasmet iki liepos mėn. 15 d. turi būti grąžintos į biblioteką. Nuo liepos mėn. 16 d. iki rugpiučio mėn. 16 d. knygos iš bibliotekos neduodamos.

8. Biblioteka atidaryta kasdien nuo 8 iki 14 val., be to, antradieniais ir penktadieniais vakare nuo 17 iki 19 val. Šventadieniais biblioteka uždaryta.

9. Skaitytojai turi pasirašyti pareiškimą, kad jie pasižada griežtai laikytis šių taisyklių.

*Pulkininkas Šarauskas
Spaudos ir švietimo skyriaus Viršininkas.*

Visi statutai, instrukcijos ir leidiniai išdirbti bendrai su civilinių sporto organizacijų centru sąjunga ir taip pat su Kaitseliit (šaulių sąjunga), policijos ir sienų sargybų organizacijų centrais.

Sporto šventės kariuomenėj. Sporto propagandos tikslu kasmet daroma visos kariuomenės sporto šventė, kurios programon, be lengvos atletikos, įeina grynai kariško pobūdžio sportas: grandžių bėgimas, penkiakova (kulkosv. grandimis), septynių kova (individualė), plaukimas ir t. t.

Be visos kariuomenės sporto dienos, daromos dar divizijų, pulkų ir batalionų sporto dienos.

Žiemos metu kasmet organizuojamos pašliūžų sporto šventės, kurios būna daromos kartu su „Kaitseliit“, policija ir sienų sargyba. Į šių sporto dienų programą įeina 10—30 klm. bėgimas, taip pat ir kariuomenės grandžių bėgimas.

Be visuotinės kariuomenės sporto dienos, 1929 m. visose kariuomenės dalyse buvo padaryti fizinio tinkamumo tyrimai, kuriuose privalėjo dalyvauti visi iki 35 m. amžiaus karininkai, puskarininkiai ir eiliniai.

Tie bandymai apėmė: 100, 1000 mtr. bėgimą, 100 mtr. bėgimą su 40 klg. krova, šokimus į aukštį ir į toli, granatų mėtymą ir t. t.

4 p. p. mokomos kuopos karių sportininkų grupė.
Sabaliausko foto

Kasmet daromos kariškų komandų futbolo rungtynės su reprezentacinėmis Latvijos ir Suomijos kariškomis komandomis.

Bendrai, visas dėmesys nukreiptas į plačiųjų kariuomenės masių fizinį lavinimą ir sudominimą sportu, bet ne vien tik į išdirbimą atskirų rekordų siekėjų.

1930 m. pasiekti tokie geriausi sporto rezultatai: 400 mtr. bėgimas per 52,0 sek., 1500 mtr. bėgimas per 4,15,3 sek.; 3000 mtr. per 9,13,2 sek.; 10.000 mtr. per 35,04,0 sek.; šokimas į aukštį — 1,80 mtr., šokimas į toli 6,37 mtr., skritulio metimas — 59,95; plaukimas 200 mtr. per 3,29,0 sek.; 500 mtr. per 9,42,5 sek. Dviračiu 10 klm. per 17,22,2 sek.; dviračiu 25 klm. per 53,13,4 sek.

VI. Putvinskio pagerbimas.

Kovo 5 d. Kaune, šaulių sąjungos salėj, buvo minimos šaulių sąjungos įkūrėjo Vlodo Putvinskio dviejų metų mirties sukaktuvės.

Iš ryto Igulos bažnyčioj buvo atlaikytos pamaldos už jo vėlę.

Vakare, 19,30 val., sąjungos salėj įvyko pats minėjimas. Karo muziejaus orkestras sugrojo gedulingą maršą. Šaulių sąjungos centro valdybos pirmininkas ir šaulių viršininkas pasakė apie jį kalbas. Toliau buvo deklamuotos eilės ir vaidintos simbolinis VI. Putvinskio veikalas, kurį insceniavo šaulys V. Bičiūnas. Vaidino šaulių teatras. Minėjimo programa baigta Vilniaus giesme. Visa programa buvo transliuojama per radio.

Daugelis šaulių būrių savo sąjungos įkūrėjo sukaktį minėjo kovą 8 d.

Pavyzdingas šaulių būrio vadas.

Veliuonos šaulių būrys paskutiniu metu smarkiai veikia. Užtat didžiausia padėka turi būti būrio vadovybei, o ypač būrio vadui mokytojui ats. leit. A. Kriauzai.

Paėmus būrį vadovauti A. Kriauzai, būrys tartum atgijo.

Šio energingo vyro dėka būryje įvesta kariška drausmė, punctualumas, dažnai daromi susirinkimai, laikomos paskaitos, atliekami kariški pasiruošimai. Be to, būrio vadas savo pavyzdžiu pritraukia kitus dirbti, nes pats pasižymi teisingumu, punctualumu ir darbštumu. Jis ne tik kitus ragina dirbti, bet ir pats dirba. Užtat Veliuonos šauliai brangina ir didžiuojasi savo vadu. Visi šauliai nuliūdo, kada išgirdo, kad būrio vadas, kaip mokytojas, numatytas perkelti į kitą vietą. Apsidžiaugė, kada sužinojo, jog paliktas toj pačioj vietoj.

Korespondentas.

Marijampolė.

Vasario mėn. įvyko būrių vadų suvažiavimas, kuriame išspręsta apie 17 klausimų. Jau šių metų pabaigoj bus daromi šauliams naujokams egzaminai. Taip pat visi šauliai turį ar išgaunant ginklams laikyti leidimus turės laikyti egzaminus iš ginklų užlaikymo ir jų vartojimo taisyklių. Nutarta šios gavėnios metu apmokyti visas šaulių ugniagesių komandas. Įsakyta būriuose šaukliais sušaukimo planą pertvarkyti, kad rinktinės vadui pareikalavus, būriai kiekvienu momentu būtų sušaukti. Duota keliems būrių vadams pastabos už nepunctualumą žinias pristatant. Numatoma šiais metais praeiti visą apmokymo programą. Pamokas, kurios būrių vadams yra sunkiau prieinamos, dėstyti ir jau dėsto lankydami būrius rinktinės vadas ir jo padėjėjas.

Matyt, kad visais darbais vėl bus pažengta pirmyn.

Vytautas.

Šlavančiai, Marijampolės apskr.

Vasario mėn. 22 d. vietos būrys turėjo visuotinį susirinkimą. Padaryta Nepriklausomybės paskelbimo minėjimas. Būrio choras sugiedojo himną ir žuvusiems pagerbti — „Kritusiems šauliams“. Rinktinės vadas laikė paskaitą: „Pasiruošimas, puolimas ir jų svarba iškovojojant Lietuvai Nepriklausomybę“. Išrinkta nauja valdyba ir revizijos komisija. Valdybon išrinkta š. š. mokyt. Gerulis, ūk. Dabulevičius ir Matulaitytė. Čia su savo choru ir būriu atsiveikino š. mokyt. Pr. Turūta, nes jis jau išrinktas į valdybą Igliskėlių š. būry.

Susirinkimas buvo labai gausingas. Šaulės visos dėvėjo tautiškus rūbus. Buvo nemaža svečių.

Šlavančių ežero tiltas.

Antanavas, Marijampolės apskr.

Vasario mėn. 22 d. vietos šaulių būrys sušaukė visuot. narių susirinkimą, į kurį atvykęs rinktinės vado padėjėjas laikė apie kariuomenės organizacijos sutvarkymą ir jos ginklų rūšis paskaitą.

Būrys, lig šiol gerai veikęs, pradeda apsileisti, nes į susirinkimą daug šaulių neatvyko.

Sapetas.

Šančių būrys.

Kovo mėn. 5 d. įvyko metinis narių susirinkimas.

Senosios v-bos prim-kas P. Juozapavičius pasakęs kalbą ir giliai susijaudinęs perdavė susirinkimo p-kui St. Lipnickui būrio vėliavą — gedulo raikštę perrištą (šios vėliavos gedul. raikštė galės būti nuimta tik atvadavus sostinę Vilnių). Apibūdino būrio veikimą per 1930 m. Pasirodo, kad praėjusiais m. naujų narių ir kandidatų skaičius padidėjo apie 100 žm. Taip pat daug įvairių pramogų suruošta. Metinė pinigine apyvarta siekė net per 20.000 litų (su namų fondo pinigais). Būrio chorai: vyrų ir mišrus, šaulio Liuberskio vedami, daug padirbėjo populiarizuodami gražias lietuviškas

dainas liaudyje. Be to, mišrus choras dalyvavo Palangoj statomaj misterioj „Motina Vaidilutė“ ir Dainų dienoj — Kaune.

Būrio išdin. Luckus apibūdino kasos stovį. Kovo 1 d. pinigų liko 1.160 litų. Namų fondo pinigai paūgėjo iki 9.030 litų, bet iš šios sumos dar negalima pradėti namo statybos — dar per maža.

Sporto sekcijos vedėjas Žiurkevičius apibūdino sekc. veikimą. Būry yra kelios futbolo k-dos. Kai kuriose klasėse laimėtos Lietuvos pirmenybės. Bokso srity šančių šauliai atitinkamų svorių irgi kelias vietas laimėjo (Liet. sunk. svor. bokso čemp. Milašius). Tarp kitko iškėlė sporto klūbo „Kovas“ sumanymą — pasiūlymą susijungti su būrio sporto sekcija. Kai kas tam sumanymui pritarė, bet buvo ir priešingų nuomonių. Mat, „Kovo“ klūbe daugiausia yra ištautėjęs gaivalas. Šis klausimas paliktas neišspręstas.

Toliau perskaitytas Varėnos šaulių b. raštas — atsišaukimas dėl pinigines pašalpos šaulių namo statybai baigti. Susirinkimas karštai pritarė ir vietoj prašomų 100 litų paskyrė iš būrio kasos 200 litų.

Per šaulių spaudos talką praėjusiais metais laimėta pirma vieta. Gauta dovana apie 150 knygų bibliotekėlė.

Papildyta revizijos k-ja ir išrinkta nauja v-ba į kurią pateko beveik visi praėitų metų v-bos nariai, būtent: Braustauskas, Luckus, Litvinas, Lipnickas ir Žeimys. Susir. p-kas St. Lipnickas įteikė b. vėliavą naujos v-bos nariui šaul. Litvinui (vyr. amžiumi) ir palinkėjo kad jam tektų nuo šios vėliavos nurišti gedulo raikštę. Susirinkimas padėjo pr. metų v-bai už pasidarbavimą. Švietimo vadovu išrinktas P. Juozapavičius.

B. kor.

Nekaltai užsipuolė Šančių būrį.

„Kario“ 8 nr. *Buvęs v. s. p. J. P-s* išpeikė Šančių būrio operetę už tai, kad būrys kariškoj salėj surengė operetę tik pasipelnymo tikslais, būtent, buvo aukštos bilietų kainos ir kareiviams neprieinamos. Todėl kareiviai negalėjo operetės išgirsti (164 pus. „Iš šaulių gyvenimo“).

Šančių būrio šaulys, ats. pusk. VI. Mingelevičius (būrio korespondentas), prašo tai atitaisyti, nes nekaltai būrį kaltina. Visai neturėta galvoj pasipelnymo tikslas. Įėjimas kainuoja tik 2 lt. Reikėjo užmokėti pulkui už salę; dudų orkestras taip pat brangiai kainuoja, buvo ir kitokių išlaidų, ir, pagaliau, suvedus sąskaitas, pasirodė „pelnas“ — 20 litų nuostolių. Todėl apie pasipelnymą nebetenka kalbėti. Šančių būrio choras netingi ir kariams pagiedoti, būtent, kas šventadieniais gieda šančių igulos bažnyčioj pamaldų metu.

Lėktuvas nardomajam laivui.

Amerikos Jungt. Valstybių jūrų ministerija labai susidomėjusi išrastu tokiu mažu lėktuvu, kad jis gali tilpti nardomajam laive. Lėktuve sparnų ilgis apie 13 mtr., variklio pajėgumas — 110 arklio jėgų; greitis — 110 klm. Įtraukiant į nardomąjį laivą, lėktuvas tenka išnarstyti. Bet tas išnarstymas ir sunarstymas toks paprastas ir greitas, kad lėktuvas visai tinka naudotis nardomiesiems laivams.

Naujas Japonų karo aviacijos rekordas.

Vienas Japonų karo laivyno lėktuvas išsilaikė ore nenusileisdamas 30 val. 45 min.

Patobulintas „Stokes'o“ minosvaidis.

Keleto paskutinių metų bandymų dėka, žymiai patobulintas 81 mm „Stokes'o“ minosvaidis, kuriuo ginkluotos daugelio valstybių kariuomenės, tame skaičiuje ir Lenkijos kariuomenė.

Patobulinimo daviniai tokie: su normaliu užtaisu pasiekta 2.000 mtr. šūvio distancija ir su sustiprintu — 2.300 mtr. distancija. Šioj krypty daromi tolimesni tyrimai.

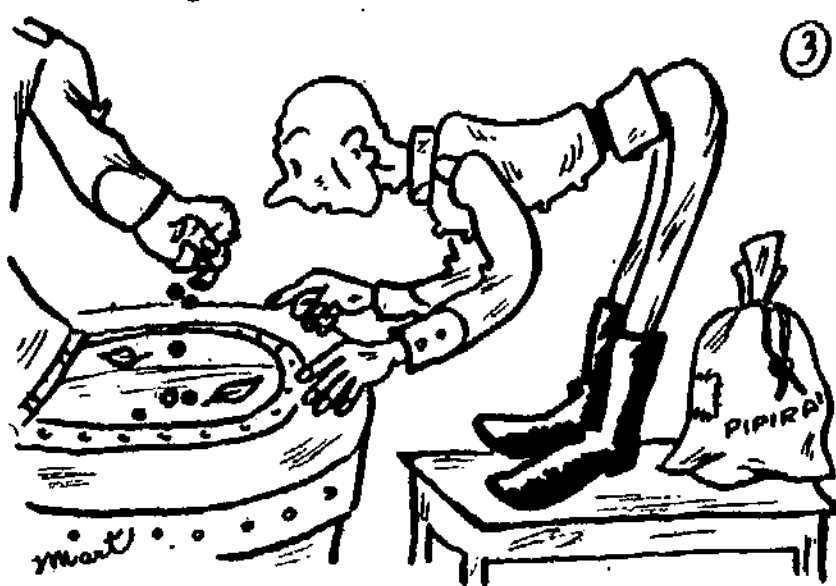
Be to, pagerinta sviedinio (bombos) konstrukcija: nauji sviediniai su aštuoniais šrapneliais vieton prieš tai buvusiu 4 šrapnelių. Minosvaidis sveria 59 klgr.; pernešant išnarstomas į tris dalis. Sviedinys sveria 3,2 klgr. ir turi 0,4 kl. sprogstamos medžiagos.

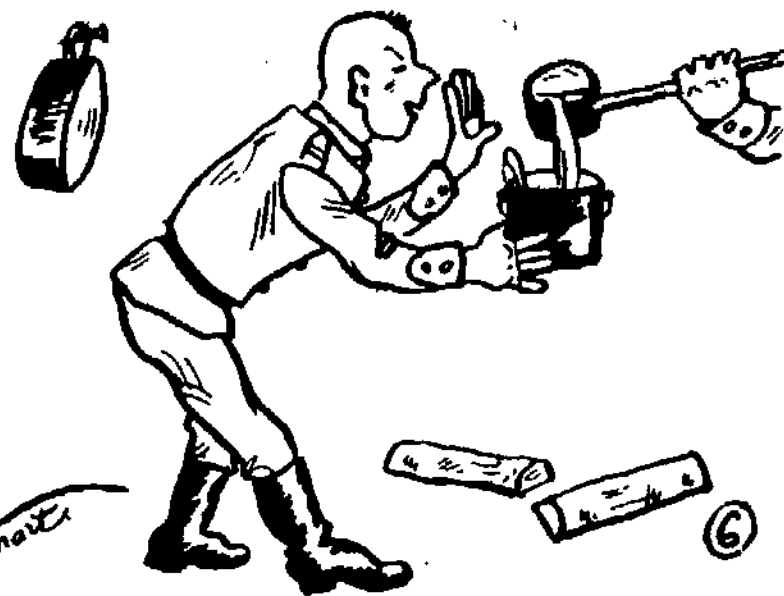
RIEBUS IR SUDŽIUVĘS PRIE PULKO VIRTUVĖS

KARIKATŪROS JONO MARTINAČIO, ŽODŽIAI MISINGINIO MAMONĖLIO

Lai gyvuoja mūs virtuvė,
Katiliukas ir keptuvė!
Ir brangiam virėjui Sliekusi
Palinkėkim ilgo vieko!
Be virėjo ir virtuvės
Būtų blogas mūsų būvis,
O dabar — ateina laikas,
Kiek tik lenda valgyk sveikas.
Aišku, valgo, kiek kas gali,
Atsiėmęs savo dalį;
Nors visiems jie lygiai duoda,
Bet mes valgom ne vienodai.

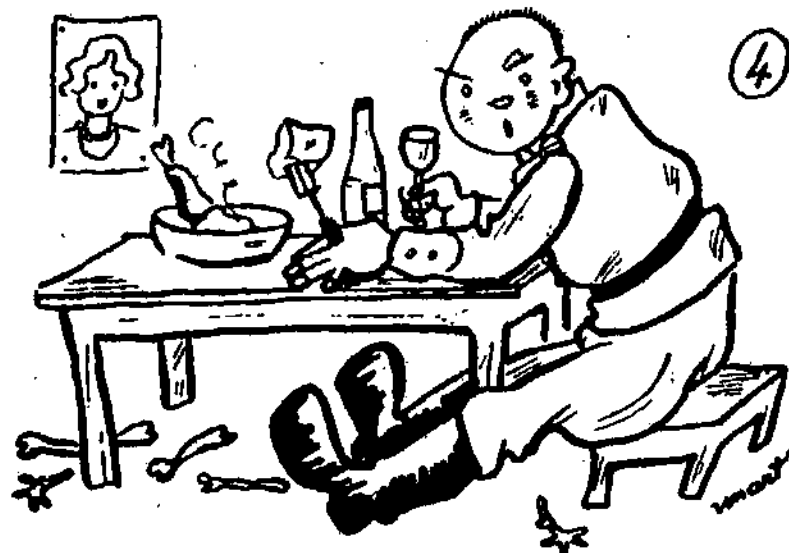
Turi sąžinę jis gryną —
Ko nereikia nemėgina.

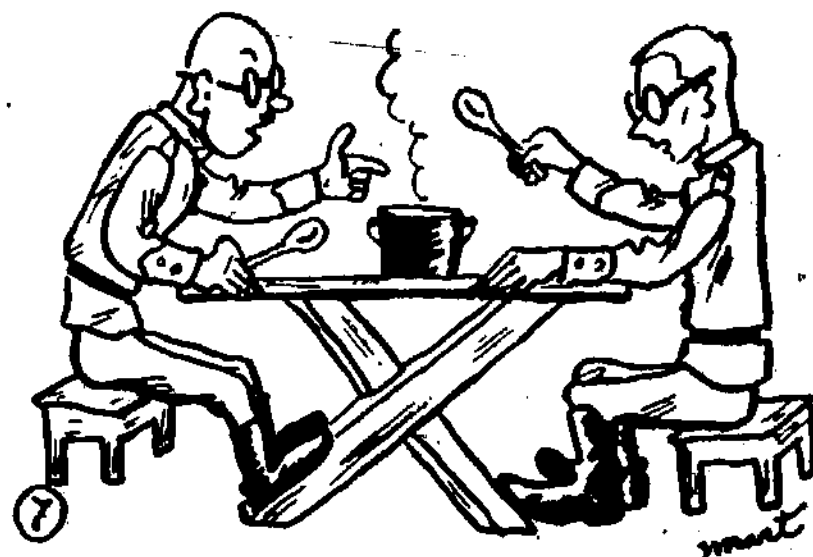
Mandagiai virėjo prašo
Neperpilt nė vieno lašo.

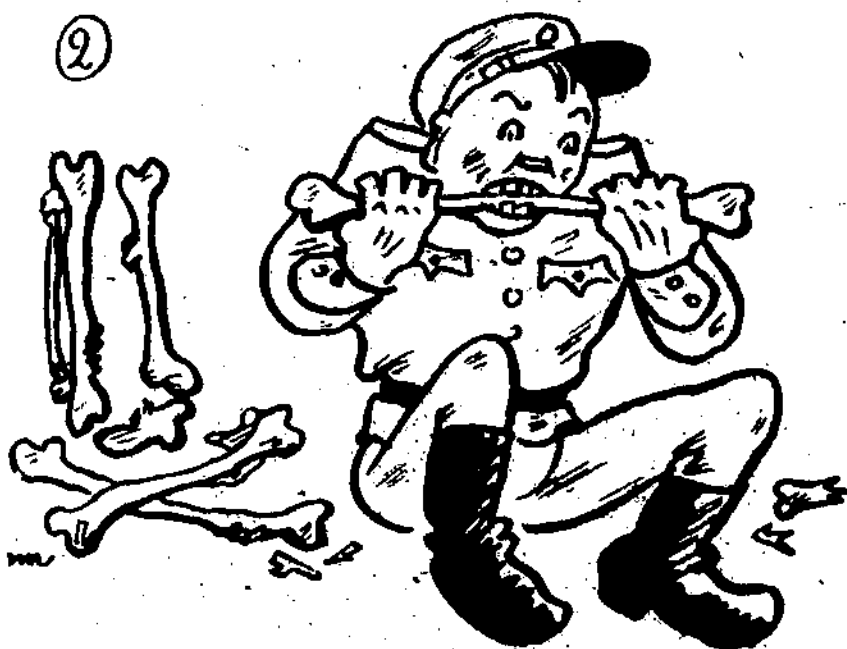
Imkim štai virėją Slieską —
Jis nevalgo beveik nieko
Ir visai sotus nuo kvaņo
Papasčiausios babkos lapo.

Štai artelninkas Atolas
Purtos davinio iš tolo,
Tik supylęs čierką kitą
Atgaivina apetitą.

Mūsų liekni gimnazistai
Tikrą valgį čia pažįsta:
Dujen vyrai, kaip atletai,
Nesuvalgo vienu pietu.
Taigi matote, broliukai,
Kokie puikūs reikaliukai —
Ir sargybinis ir žvalgas
Iki sočiai prisivalgęs.
Kai virtuvėj geras ūpas,
Ne galvoje žirniai, pupos.

Štai jo padėjęs Raulas
Pasitenkina vien kaulais,
Bet pas mergas tartum vėtra
Bėgtų šimtus kilometrų.
O dežuras sotus yra,
Paziūrėjęs į pipirą.

Tik iš žalio dar naujoko
Mūs virėjai turi juoko,
Kai jis prašo jų pasemti
Riebių barščių lišną samtį.
O jau senas kareivėlis,
Atsiganęs dobilėlis,

Rašo jaunas kareivėlis —
Misinginis Mamonėlis.

Kariuomenės leidiniai.

MŪSŲ ŽINYNAS 72 nr. XX t.

Šio numerio turinys gana įvairus ir aktualus. Randame: G. Rutenbergo „Tautų Sąjungos konvencija dėl finansinės pagalbos užpultai valstybei“, kpt. Pyragiaus „Kariuomenės sporto šventės 1926 — 1930 m.“, kpt. Jankausko „Lėkimo aukštis vykdant įvairius kautynių uždavinius“, kpt. Sorockino „Šaudymo metodai pagal išmatuotus nukrypimus, naudojantis improvizuotais planšetais“, P. Purėno „1931 m. sukilimas Lietuvoje“, V. Biržiškos „1792 metų karas Lietuvoje“, Urbšienės „Lietuviai Romoje XVIII amž.“.

KARDAS 3 (23) nr.

Įdomus įžanginis straipsnis, kuriame iškeliami visi nauja ir aktuali mintis, būtent, kad reikia daryti karo istorijos dalį bei sekciją, kuri koordinuotų bei sistemintų mūsų karo istorijos darbą, tiek bendrąjį, tiek atskirų kariuomenės dalių.

Nauji leidiniai.

KOVOJE DĖL VILNIAUS. Vilniui Vaduoti Sąjungos kartinis leidinys. Redagavo V. Uzdavinys. 1931 Vilniaus pagrobimo 11 metais vasario mėn. 16 d.

Leidinyje gražiai išleistas, turi įdomios medžiagos iš Vilniaus ir Seinų kraštų ir kovų dėl jų. Be to, ir apie Vilniui Vaduoti Sąjungą. Tik leidinio vertę mažina išleidimas biznio sumetimais. Teksto yra 35 pusl., ir skelbimų 29 + 3 pusl. viršelio. Taip pat tekste kiekviename lape įdėta po skelbimą. Viršelio 1 pusl. piešinio simbolika taip pat neatitinka mūsų pasiryžimams ir tikslams dėl pavergtų kraštų. Mes laikome save kovojančiais dėl pavergtų kraštų atvadavimo ir todėl simbolikoj kalavijai turi būti iškelti — ašmenų galai į viršų, bet ne žemyn nuleisti, kaip leidinio viršely pažymėta. Žemyn nuleisti kalavijų galai reiškia, kad jau nebekovojama.

POLIGRAFIJOS DARBININKAS. Vienkartinis leidinys. Spaustuvių, cinkografijų, knygrišyklų ir kartonažo darbininkams skiriamas laikraštis. Išleido Lietuvos Sp. Darb. Sąjunga, 1931 m. kovo mėn. 16 pusl. Kaina 50 ct.

Laikraštely rašoma spaudos techninių darbininkų reikalais. Be to, įdėta ir žinių iš įvairių Lietuvos spaustuvių darbininkų gyvenimo.

ŠIAULIŲ METRAŠTIS.

Informacinė knyga 1931 metams. Redaktorius P. Bugailiškis. Šiaulių kraštotyros draugijos leidinys. Šiauliai, 1931. 112 pusl., su paveikslais. Kaina 3 lt.

Kuklūs leidėjai nepažymėjo, kad jų informacijos, statistikos ir kraštotyros knyga eina II met. Pernykščių metų metraštis yra kareivių bibliotekose. Iš bibliotekininkų teko girdėti neblogų atsiliepimų apie knygą: šiauliškiai ją mielai pasiskaito (įdėta Šiaulių miesto istorija), mėgsta pavartyti įvairių įstaigų ir jų tarnautojų sąrašus, o daugiau prasilavinę domisi apskrities būkle statistikos šviesoje.

Šių metų laidoje irgi randame ilgokus sąrašus, paskui eina statistika, vietinio gyvenimo 1930 m. kronika. Kraštotyros skyriuje rašoma apie „Aušros“ muziejaus archeologijos skyrių Lietuvos medžio statinius ir medžio padarinę, duotas prof. P. Avizonio žiupsnelis atsiminimų apie Pov. Višinskį, keletas dokumentų iš Šiaulių „Aušros“ muziejaus. Medžiaga įdomi. Statistika duoda pilną vaizdą, kas padaryta mieste ir apskrityje 1930 m. Malonu pažymėti, kad mūsų laikraščio į Šiaulių apskritį ateina net 644 egz., t. y. 8% visų spausdinamų egzempliorių, „Trimito“ 1537, „Mūsų Žinyno“ — 22, „Mūsų Vilniaus“ 515. Apskrityje yra kareivių bibliotekos su 4048 tomiais jose.

Metraščio teikiama medžiaga svarbi karininkams, turintiems gerai pažinti savo kraštą ir jo gyventojus. Jei ir kitose apskrityse būtų leidžiami panašūs leidiniai, tai tas darbas būtų be galo palengvintas.

Tinka visoms kariuomenės bibliotekoms, na ir šiauliškiai kariai palaikys metraščių. Pelnas eina Šiaulių „Aušros“ muziejui.

PIRMOSIOS LIETUVOS MOTINOMS IR VAIKAMS APSAUGOTI KONFERENCIJOS DARBAI. Redagavo Dr. A. Matulevičius. Kaunas, „Spaudos Fondas“, 1931. 107 pusl. Lt. 3,00.

Šioji konferencija buvo sušaukta Kaune 1930 m. sausio mėn. 4 — 6 d., joje dalyvavo 80 įvairių mūsų krašto labdarinių organizacijų atstovų ir 125 svečių. Knygoje įdėti

konferencijos protokolai ir atskirų dalyvių pranešimai — straipsniai apie motinų ir vaikų sveikatos apsaugą, vaikų globojimą, vaikų nusikalstamumą ir t. t.

DAINOS vienam balsui ir fortepijonui. Stasys Šimkus. B. vė — Muzika — Kaunas, 1930 m.

Dainos išleistos atskirais sąsiuviniais, būtent šios:

I. *Patarlė* — Namai — pragarai, be namų negerai...

II. *Mano gimtinė* — žodžiai Maironio: „Ten, kur Nemunas banguoja“.

III. *Pilu stiklėlį* — liaudies daina: „Pilu stiklėlį, tau linkėdamas ir iš širdelės tau tikėdamas“...

IV. *Tyluma* — žodžiai F. Kiršos: „Tyliai mintys gimsta, tyliai akys merkias, tyliai sieja kenčia ir svajonės lekia“...

VAIRAS 3 nr.

Žurnalas storokas — 9 spaudos lankų, arba 144 psl. Rimto daro išpūdzio tiek savo išvaizda, tiek turiniu. Turinyje randame: Jurgio Baltrušaičio „Ars sacrificans“ (apie šių dienų mūsų meno kelius), Iš Dieviškos komedijos, N. Losskio „Apie įvairias intuicijos žodžio reikšmes“, K. Meškausko „Antano Smetonos raštų vertybės“, prof. V. Sezemano „Vokiečių idealizmas XIX amžiaus pradžioje ir tautos problema“, A. Vienuolio „Šiltame pajūry“, Vl. Šilkarskio „Adolfas Karnackas“, A. Kavolio „Tarptautinis teismas“, J. Robinsono „Hagos tribunolo konsultatyvinės funkcijos“, D. Cecevičiaus „Ginčas dėl Laissez-Faire“, J. Razmos „Šventojo Žemaičių krašto likimas“ ir pagaliau — plati kultūros, recenzijos ir kiti dalykai.

SODYBA 2 nr. Paukštininkystės, sodininkystės, bitininkystės ir daržininkystės mėnesinis laikraštis. Metams kaštuoja — 6 lt.

KARIŪNO ATSIMINIMAI. S. J. Urbonas, II dalis. J. Leono knygyno leidinys. Kaunas, 1931 m. 181 psl. Kaina 2,70 lt.

Ir antrojoje dalyje, kaip ir pirmojoje, autorius stengiasi būti atviras ir nuoširdus, tarytum, džiaugdamasis jau paskutiniomis savo kariūno gyvenimo metais, kada rimtai, įvertinęs savo uždavinį ir tikslą, baigs karo mokyklą ir stos gyvenimo mokyklon.

Šios dalies atsiminimai įdomesni, įvairesni, kaip ir pats gyvenimas. Štai kaip pats autorius nusako tą gyvenimą: „Vos spėję pavalgyti pietus, rengiamės išeiginiams ir šokame į parengtas roges. Ir po pusvalandžio tie pilki šalmuoti, purviniai laukai prieš keletą valandų šliaužioje, kovotojai — gėrisi opera, šoka su puikiai išsipuošusiomis moterimis, švaistosi kaukių minioje — maskarade.“

Čia baigia blūkti seniau pažintos ir pamiltos moterys — Lina ir Aldona. Greitai ir visai atsitiktinai, kaip daugelis dalykų jauno, ekspansyvaus žmogaus gyvenime, atsiranda kitos: Elė, Adėlija, o už tų dar šmėkščioja naujos — ir vis netikros, vis neaiškios, nors labai „poetiškos“ ir „perlinėmis ašaromis“ spindinčios. Visos vilioja ir ugnimi suliepsnina jaunikačio kūną. Bet tik laikinai, tuo momentu, vėliau vėl stoja skubus darbas ir pareigos.

Šioje knygoje daugiau randame bendro pobūdžio aprašymų bei vaizdelių: vasaros stovykla, manevrai, egzaminai. Prasmingai sugautos pačios išleistuvės, ypač jų laukimas ir tasai neaiškumas dėl nenustatyto laiko. Autoriui nestinga gražių minčių ir kilnesnių intencijų „Dažnai aš svarstau (rašo 157 psl.) apie tai, ar tikrai turiu nors kibirkstėlę Tėvynės meilės. Kartais tačiau, kai dirbu ką, ar svajoju, suvirpa staiga mano krūtinė, akyse blykstelkia keista ugnis ir jaučiu, kaip brangi yra man mano šalis“. Todėl atsiminimuose tolydžio švysteli toji didesnė meilė, kuri palengvina daugelį pareigų ir būtinų sunkumų.

Turinį pajvairina keturios fotografijos — vaizdeliai. Kalba kiek šlubuoja taisyklingumo bei įvairumo atžvilgiu. Bendrai, knyga patraukia skaitytoją ir atsidėjęs seki tą savotišką jaunuolio kariūno gyvenimą.

IŠTABŪS DALYKAI. Dienos biblioteka 4 nr. Kaina 50 ct. Šioje brošiūroje tikrai „įstabių“ dalykų nedaug terasime, ypač tie, kurie skaitome laikraščius. Aprašomos pasaulio keistenybės nėra naujos, gal po keletą kartų jau buvo pasirodę užpakaliniuose laikraščių psl. ar įvairenybių ar smulkmenų pavidale. Kai kam, žinoma, kas neskaitęs, bus įdomu už 50 ct. išgirsti pasaulio naujienų ir dar kitiems papasakoti.

JAUNIMAS Lietuvos jaunimo sąjungos organas 4 nr. SAVIVALDYBĖ 2 nr.

LIETUVOS GAISRININKAS 2 nr.

TALKA Lietuvos kooperatyvų tarybos organas 2 nr. PAVASARIS 4 nr.

ŽEMĖS ŪKIS. Žemės mokslo žurnalas 2 nr. Šis numeris ištiesai paskirtas pieno ūkio reikalams. Pravartu įsi-
gyti visiems, kurie turi reikalo su tuo dalyku.

MISIJOS 3 nr.

ŽIDINYS 2 nr.

MŪSŲ GIRIOS miškininkystės žurnalas 1 nr.

MOKYKLA IR GYVENIMAS — Lietuvos mokytojų prof. sąjungos laikraštis 2 nr.

KULTŪRA — mėnesinis mokslo, visuomenės ir literatūros žurnalas 2 nr.

Prof. St. Kolupaila. **LIETUVOS IR KAIMYŲ ŽEMĖLAPIAI.** Atspaudas iš „Mūsų Žinyno“ 71 nr. Spausdinta 200 egz. Kaunas, 1931 m.

ALIJOŠIUS. Ir t. t. „Dienos“ biblioteka 3 nr. Kaunas, 1931 m. 64 psl. Kaina 50 ct.

Šioje knygutėje surinktos žinomo jau „Tamošiaus Bekpurio“ autoriaus (K. Binkio) gyvos, įdomios, lengva eilėraščių forma parašytos jumorės, parodijos ir kaimo idilės.

Galvosūkių 9 nr. sprendimas.

ŠALMAS. Iš kairės į dešinę: 1) Ir., 2) Oras, 3) dis, 4) Ta, 5) Tyla, 6) Sau. Iš viršaus į apačią: 1) Ledas, 7) Ari, 8) Akys, 9) Yla, 10) Auš., 2) Oda.

VEIDAS. Iš kairės į dešinę: 1) Aušra, 2) Dujokaukė, 3) Norvegija, 4) Ėda, 5) Karys, 6) Ras. Iš viršaus į apačią: 7) Odinė, 8) Ulonė, 9) Uošvė, 10) Šauk, 11) Taiga, 12) Kojos, 13) Tėvas, 14) Ar.

Gerai išsprendė: 1) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 2) R. Švažienė (Šnč.); 3) VI. Kirkilas (2 p. p.).

Redakcijos atsakymai.

J. Bakanui. Reikia siųsti banderoliu (juostele), bet ne voke. „Dainų pamokos“ ir „Padėkime geradariams“ nedėsimė.

J. s. p. A. Bernotui. Kadangi iš kito anksčiau gavome velykinį galvosūkį, tai Jūsų atidavėme „Skautų Aidui“.

K. Mrs. Atsiųsti Tamstos dalykėliai netiks. Gaila darbo, nes, matyt, Tamsta neskaitai „Kario“ ir rašai apie tai, kas jau buvo.

A. Bučio „Laisvės žygyje“, **Jono Rūstulio** „Pavasariui artinantis“ ir „Laiko šuoliai“, **A. V. Genio** „Dionizas Poška“, **I. Gaigos** „Moksleivio laiškas kariui“ ir „Jonas gudruolis“, **Jūr. Ša.** — „Su aspirantais per pusnynus“, „Už gimnazijos

Tik dėka

ARAGO SANITAS

aš galutinai nusikračiau nuospaudų ir karpų.

ARAGO SANITAS

greitai naikina iš pagrindų ir be skausmo nuospaudimus ir karpas. Patogus naudoti.

Apdovanotas aukso medallais.

1931 m. balandžio 10 d.

prasidės Raudonojo Kryžiaus

XVIII Loterijos

5-os klasės lošimas,

kuriame išlošiami

stambiausieji laimėjimai po

60.000, 20.000,

10.000 litų ir t. t.

sienu“ ir „Palaimintoji žemė“ nedėsimė. *Partizano „Už ta-
vynę“* taip pat nedėsimė. Labai jaučiamas dirbtinumas ir
tam tikras šablonas.

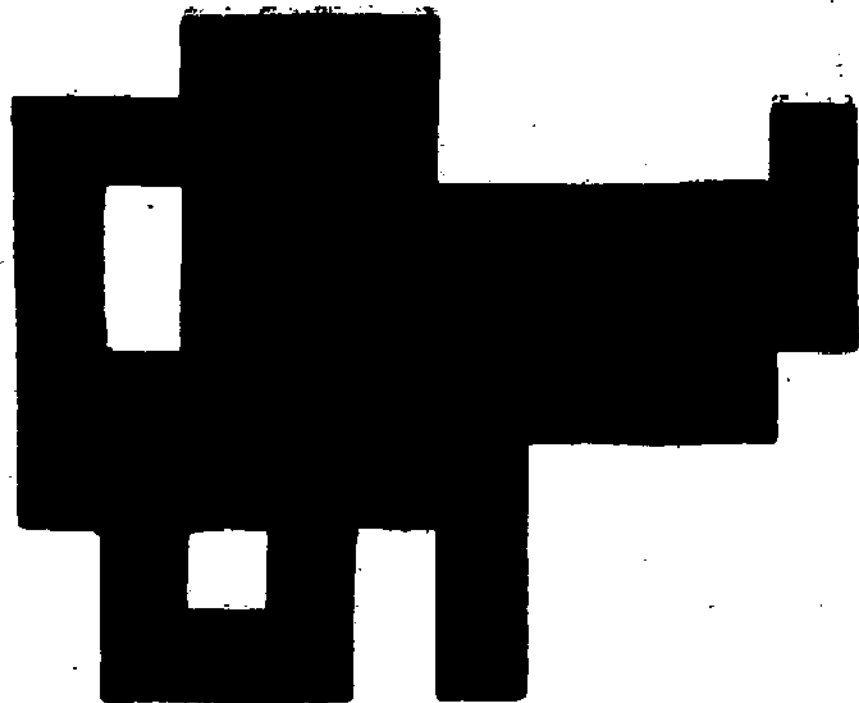
A. Z-kui. „Nakties puolimas“ bus idėtas „Taikos ir
karo paslaptys karo veiksmų pasisekimo laidas“, „Lenkijos
karo ministerijos išlaidos“ ir „Urugvaj“ nedėsimė.

Galvosūkių 11 nr.

(vertinamas 2 tšk.)

Ši figūra reikia taip
sukarpyti, kad gautu-
mėm 6 didžiausias rai-
des Gautasias rades
atitinkamai sustatę,
gausime daiktą, kurįs
keliui yra reikalingas.

Sprendime reikia
parodyti, kaip sukar-
poma figūra. J. D.

ROTBART- MOND-EXTRA

Tiktai minimi peileliai „Rotbart-Mond-Extra“
skuta dailiai ir be skausmo.

Reikalaukite visur.

Kas vartoja pastiles

„SALDE“
„SANITAS“?

Be kosijančių, sergančių plaučiais, nuo-
lat vartoja pastiles „Salde“:

Dainininkas, mokytojas
ir pamokslininkas,

kad būtų švaresnis balsas;

Sportininkas, turistas ir
keliautojas,

kad išvengtų peršalimų;

Kontorų ir fabriku tar-
nautojai,

kad atgaivintų savo kvėpavi-
mo organus;

Jaunimas sportuodamas
ir žaisdamas,

kad galėtų užgrūdinti krūtinę
ir kvėpavimo organus dulkėms
ir vėjui,

Automobilistai ir moto-
ciklistai,

kad padarytų atsparius kvėpa-
vimo organus dulkėms ir vėjui;

Rūkytojai, kad nuvalytų
nikotino įtemptus ir suezintus
kvėpavimo organus;

Taigi, kiekvienas turi turėti pastilių
„SALDE“, **„Sanitas“**

JAUNATVĖ VISUOMET NUGALI!

Jai palaikyti yra tik viena priemonė:
FABRIKO FLORANCE JAUNYSTĖS MUILAS

Jį vartodami, visuomet būsite jauni, gražūs ir galingi!
 Saugokitės padirbių!

Geriausiai aprūpinti save ir vaikus, pasidėdamas pinigais

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operac.

Lietuvos Koperacijos Bankas

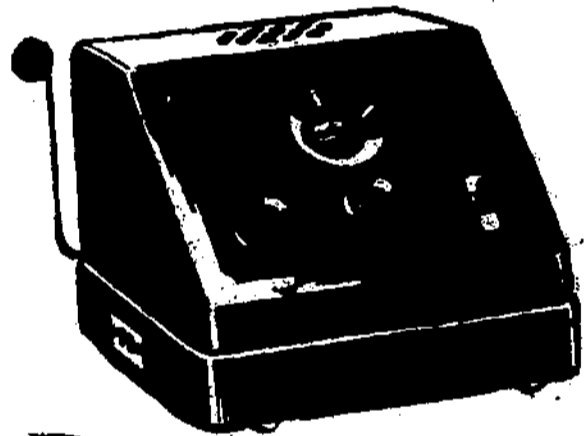
Kaunas, Laisvės alėja 62.
 (Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

RADIO

APARATAI

firmos

MENDE
 TELEFUNKEN
 PHILIPS

Radio aparatų taisymas.
 Specialisto (inžinerio) patarimas.
 Akumuliatorių taisymas.

Muzikos ir radio namai

C. SCHÜTZE

KAUNAS, LAISVĖS ALĖJA 25

Visiems įdomu ir naudinga skaityti
 iliustruotą dvisavaitinį Lietuvos policijos
 organizacijos

laikraštį „Policija“.

„Policija“ eina jau VIII metai, o nuo 1929 m. pradžios ji išeina du kartu per mėnesį.

„Policija“ yra didelio formato ir kiekvienas numeris turi daugiau kaip 20 puslapių.

„Policijoje“ bendradarbiauja įžymūs teorikai ir praktikai teisininkai, administratoriai, savivaldybininkai, žurnalistai ir kt.

„Policija“ daug rašo apie Lietuvos ir užsienio policiją, jos organizaciją, gyvenimą, taip pat daug rašo apie įvairius nusikaltimus ir nusikaltėjus, apie kovojimo būdus su jais ir t. t.

„Policija“ kaštuoja: metams — 12 litų, pusei metų — 7 litai ir paskir. nr. — 75 ct.

Red. ir adm. adresas: Kaunas, Laisvės al. 9, tel. nr. 566 ir 4013.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus XVIII Loterijos IV-os klasės laimėjimų lentelė

— 1931 m. kovo mėn. 3 d. „Baltosios Gulbės“ salėj (Rotušėje), įvyko XVIII Loterijos IV-os klasės lošimas, vadovaujant D-ruo ROKUI ŠLIUPIUI ir dalyvaujant valdžios, savivaldybės, spaudos atstovams ir publikai.

Sekantieji pamatinės ir paralelės loterijos bilietai laimėjo:
 Nr. 17421 2 laimėjimai po 4000 litų, Nr. 1445 2 laim. po 1200 lt. Nr. 16908 2 laim. po 1000 lt. Nr. 17012 2 laim. po 500 lt. Po 500 lt.: Nr. Nr. 6952, 16297. Po 250 lt.: Nr. Nr. 3102, 5587, 15269, 17348. Po 200 lt.: Nr. Nr. 1303, 2985, 3086, 3776, 3835, 5815, 8015, 8348, 8894, 9871, 11193, 14530, 14810, 14885, 16484. Po 100 lt.: Nr. Nr. 603, 1007, 1164, 1977, 2271, 3517, 3836, 4452, 4769, 5504, 5430, 5623, 5655, 5661, 5666, 7093, 7448, 7723, 7916, 8273, 9894, 9995, 10085, 10345, 10516, 10872, 11101, 11626, 11664, 13423, 14381, 14949, 15277, 15427, 15955, 16261, 16504, 16727, 16787, 16871. Po 50 lt. laimėjo visi Nr. Nr. kurie turi savo gale 11, 59, 74, 92. Pavyzdžiui: 11, 111, 211 ir t. t. iki 17411, 59, 159, 259 ir t. t. iki 17459, 74, 174, 274 ir t. t. iki 17474, 92, 192, 292 ir t. t. iki 17492 ir be to Nr. Nr. 401, 1045, 3816, 6727, 7121, 7226, 7766, 9712, 10731, 11780, 12917, 13000, 14514, 14754.

Laimėjimų išmokėjimas prasideda š. m. kovo mėn. 10 d. Paskutinis IV-os klasės laimėjimų išmokėjimo laikas baigiasi 1931 m. birželio mėn. 3 d.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyba
 Kaunas, Laisvės Alėja 35. Tel. 912.
 XVIII Loterijos V-os klasės lošimas įvyks 1931 m. bal. mėn. 10 ir 20 d.

Burnos higienai ir dantų priežiūrai

Vartokite tikrai

ODOL — dantų milteliai.
ODOL — elixiras.
ODOL — dantų pasta.

Dar galima išsirašyti „Karys“

nuo pat 1 nr.